27 ՅՈՒԼԻՍ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 141 (644)

Ազգ

Azg armenian daily

SABCO OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543, TEL +357-5-370962, FAX +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ՄԻՐԳ, ԿԱՅԱՐՆԵՐ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Նոր բանաձեւ, որը հավանաբար ոչ ոք չի ընդունի

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Լեռնային Ղարաբաղում ավելին քան երկու ամիս շարունակվող հրադադարը փաստորեն առայժմ այնքան էլ արդյունավետ չի օգտագործվում, թեեւ այդ ընթացքում հակամարտության խաղաղ կարգավորման շուրջ տեղի են ունեցել բազմաթիվ հանդիպումներ ու քննարկումներ: Անցած երկու ամիսների ընթացքում ադրբեջանական կողմն այդպես էլ չստորագրեց որեւէ միջնորդական նախագծի տակ, թեեւ նախապես բազմիցս հայտարարել էր, թե մասնավորապես ռուսական խաղաղարար ծրագիրը լրջորեն քննարկվում է: Ռուսաստանի նախագահի հատուկ հանձնարարություններով դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովը Հայաստան, Ղարաբաղ եւ Ադրբեջան կատարած այցելություններից հետո հայտարարեց, թե եթե այս հրադադարի ընթացքում որեւէ քաղաքական համաձայնագիր չկայանա, ապա ամեն ինչ պետք է սկսել զրոյից:

Ըստ երեւույթին սույն դեսպանը նկատի ունի ընդհանուր քաղաքական համաձայնագրի 16 կետից բաղկացած այն նախագիծը, որը ներկայացրել է Ռուսաստանը: Ընդ որում, պրն Կազիմիրովն այն կարծիքին է հայտնել, թե այս վերջին նախագիծն այլընտրանք չունի, եւ ԵԱՀԽ անդամ արեւմտյան երկրների ջիգերը կարող են ձախողել դրա ընդունումը: Ի՞նչ նախագծի մասին է խոսքը: Բանն այն է, որ նախագծի տեքստն առայժմ հրապարակված չէ, եւ հայտնի է միայն, որ այն մոտենում է «տարածքներ անվտանգության դիմաց» հայտնի բանաձեւին: Սակայն մեզ այնուամենայնիվ հաջողվեց վստահելի աղբյուրներից տեղեկանալ նոր նախագծի որոշ առանցքային կետերին, որոնք կարող են պատկերացում տալ այդ ծրագրի հիմնական ուղղությունների եւ եղանակավորումների վերաբերյալ:

Եվ այսպես, նախագծի հիմնական առավելությունը թերեւս այն է, որ Լաչինի եւ Շուշիի անունները չեն հիշատակվում ընդհանրապես: Սակայն փոխարենը ասվում է, որ «մնացած գրավյալ տարածքների» հարցը կքննարկվի հետագայում: Բացի այդ պարզ չէ, թե ինչ կարգավիճակով կամ միջազգային ինչ կազմակերպության հովանու տակ հանդես կգան ռուսական խաղաղարար ուժերը: Մի բան, որ հազիվ թե ընդունելի լինի թե հայկական, թե ադրբեջանական կողմի համար, մանավանդ որ Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը մի քանի օր առաջ կրկին հայտարարել է, թե խաղաղարար ուժերի կազմում որեւէ երկրի զորքերը չպետք է գերազանցեն ընդհանուրի 30 տոկոսը: Հետաքրքիր է նաեւ, որ ըստ ռուսական վերջին նախագծի, խաղաղարար ուժերը չպետք է տեղաբաշխվեն ոչ միայն ղարաբաղա-ադրբեջանական դիմակայության գծով, այլեւ ադրբեջանա-իրանական սահմանի երկայնքով:

Տես # էջ 3

Ելցինն ուղղակի հետեւում է Չեչնիային

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Վերջին ժամանակներս, ինչպես հայտնում է Ռուսաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Վյաչեսլավ Կոստիկովը, նախագահի եւ վարչապետի հասցեով բազմաթիվ դիմումներ, նամակներ ու հեռագրեր են ստացվում Չեչնիայից, որոնք վկայում են մարդու իրավունքների խախտման բազմաթիվ փաստերի, զինված ընդհարումների մասին, որոնց զոհն է դառնում խաղաղ բնակչությունը: Ռուսաստանի նախագահը, ասվում է հաղորդման մեջ, ուշի-ուշով ուսումնասիրում է Չեչնիայի իրադրության զարգացմանը վերաբերող տեղեկությունները: Նա հույս ունի, որ առողջ քաղաքական ուժերի միավորումը կարող է Չեչնիան դուրս բերել տնտեսական ու քաղաքական ծանր ճգնաժամից, պաշտպանել քաղաքացիների խաղաղ կյանքի եւ անվտանգության իրավունքները:

ՇՐՋԱՆ

Կողմերը գտնում են, որ անհրաժեշտ է վերականգնել Վրաստան-Աբխազիա մայրուղիները

Ռուսական պատվիրակությունը ժամանեց Թբիլիսի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Տնտեսության հարցերով զբաղվող եռակողմ փորձագիտական հանձնաժողովի Սոչիի բանակցությունների ժամանակ կողմերը հանգեցին այն եզրակացության, որ անհրաժեշտ է վերականգնել հիմնական մայրուղիները Վրաստանի եւ Աբխազիայի միջեւ: Այդ մասին այսօր հաղորդեց վրաց-աբխազ-ռուսաստանյան բանակցությունների վրացական պատվիրակության ղեկավար Լոնդեր Ցաավան:

Նրա ասելով, հանձնաժողովը որոշում է ընդունել աշխատախմբեր ստեղծելու մասին, որոնց կազմի մեջ մտնելու են երեք կողմերի փորձագետները: Ինչպես ասաց Լոնդեր Ցաավան, հանձնաժողովը մտադիր է վրաց-աբխազական հակամարտության լիամասշտաբ կարգավորման կոմիտեին խնդրել, որ ավելի մեծ ուշադրություն դարձնի մարդասիրական բնույթի հարցերի լուծմանը, ինչպիսիք են ռազմագերիների ու պատանդների փոխանակումը, անհայտ կորածների որոնումները:

Նախատեսվում է, որ եռակողմ հանձնաժողովի հաջորդ նիստը կկայանա [illegible] առաջին տասնօրյակում Սոչիում:

Միաժամանակ, Ռուսաստանի Դաշնային ժողովի Դաշնության խորհրդի պատվիրակությունը, որը գլխավորում է ԱՊՀ-ի գործերի կոմիտեի նախագահ Վալերի Գուստովը, այսօր ժամանեց Թբիլիսի:

Ռուսաստանի պատվիրակության այցի ծրագրով նախատեսված են հանդիպումներ վրացական պետության ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի, խորհրդարանի նախագահ Վախթանգ Գոգուաձեի, վարչապետ Օթար Պացացիայի եւ Աբխազիայում ռուսաստանյան զորքերի խմբի հրամանատար գեներալ-գնդապետ Ջորջ Ռեւաշի հետ:

Ռուսաստանյան պատվիրակությունը կլինի վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում եւ կայցելի խաղաղապահ ուժերի տեղաբաշխման վայրեր:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Ավտոպայթեցում Լոնդոնում, ելույթներ կոնգրեսում

ԼՈՆԴՈՆ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, BBC, WSJ: Այսօր կեսօրին, Մ. Նահանգների կոնգրեսի զույգ պալատների համատեղ նիստի առջեւ Իսրայելի վարչապետ Ռաբինի եւ Հորդանանի Հուսեյն թագավորի պատմական ելույթներից ընդամենը 1 ժամ առաջ, Լոնդոնի արեւմտյան շրջանը ցնցվեց հուժկու պայթյունից: Մեծ հզորությամբ ռումբ էր պայթել Մեծ Բրիտանիայում Իսրայելի դեսպանատան առաջ: Շտապ օգնության ավտոմեքենաները հիվանդանոց տեղափոխվեցին թվով 16 ծանր վիրավորների, որոնց շարքում դեսպանատան աշխատողներ: Նախնական հետաքննությունից պարզվեց, որ պայթուցիկ նյութերը տեղադրվել էին դեսպանատան առաջ կանգնած ավտոմեքենայում, որն ավելի ուշ հայտնի դարձավ, որ գողացված էր:

Մինչեւ ուշ երեկո ոչ մեկ խմբավորում դեռեւս չէր ստանձնել ոճրային գործողության պատասխանատվությունը: Այնուհանդերձ, լուրը ստանալուց անմիջապես հետո, դեպի Կապիտոլ Հիլ ուղղվելու ճանապարհին, Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինն բոլորին զգուշացրեց եւ կոչ արեց պայքարել «իսլամական ահաբեկչական շարժման ալիքի դեմ»:

Ավելի ուշ վարչապետ Ռաբինն ու Հուսեյն թագավորը ներկայացան կոնգրեսի նիստին, որտեղ ընդունվեցին հոտնկայս ծափահարություններով: Ինչպես հայտնել էինք, նախորդ օրը նրանք ստորագրել էին իրենց երկրների միջեւ 46 տարի շարունակվող պատերազմական իրավիճակին վերջ դնող հռչակագիրը: Ելույթ ունենալով, վարչապետ Ռաբինն իր կառավարության վճռականությունն արտահայտեց խաղաղության գործընթացը շարունակելու: Ավելի վերապահ դարձվածքներով ելույթ ունեցավ նաեւ Հորդանանի վեհապետը, որը սակայն ավելի վճռական պահանջեց Մ. Նահանգներից նյութական օգնություն, «առնվազն այնքան, որքան Իսրայելն է ստանում Վաշինգտոնից»: Նախորդ օրը նախագահ Բիլ Քլինթոնը կոնգրեսից պահանջել էր ջնջել Հորդանանի 685 միլիոն դոլարի պարտքը Մ. Նահանգներին:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԿԱՐԾԻՔ

Ռուսաստանը եւ ԱՄՆ-ը նորի՞ց են աշխարհը կիսում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանը պաշտպանում է Հաիթիում ԱՄՆ-ի զինված միջամտությունը Կովկասում ռուսական զորքերի տեղաբաշխմանը ԱՄՆ-ի համաձայնության դիմաց, հուլիսի 24-ին հաղորդեց «Վաշինգտոն փոստ» թերթը «Երկրորդ Յալթա» հոդվածում: Այս ենթադրությունն է արել ՄԱԿ-ում Ռուսաստանի նախկին ներկայացուցիչ Յուլի Վորոնցովը, որն անցյալ շաբաթ նշանակվեց ԱՄՆ-ում Ռուսաստանի դեսպան:

«Վաշինգտոն փոստը» լավատեղյակ աղբյուրներ վկայակոչելով, հաղորդում է, որ Ռուսաստանն Աբխազիայում փորձած մոդելը կիրականացնի Լեռնային Ղարաբաղում, դրանով իսկ սառեցնելով» ռազմաճակատի իրադրությունը, որտեղ այնուհետեւ Ադրբեջանից ստանա ռուսական զորքեր մտցնելու թույլտվություն:

Միեւնույն ժամանակ «Ազատություն» ռադիոկայանը հուլիսի 25-ին հաղորդեց Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի հետ համադաշնության կազմում ինքնավարություն խոստանալու Ռուսաստանի ծրագրերի մասին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բեռլին-Վարշավա սերտացում

ՎԱՐՇԱՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱԱՏ: Գերմանական օկուպացիայի դեմ վարշավյան ապստամբության 50-ամյակի առթիվ Գերմանիայի նախագահ Ռոման Հերցոգը հայտարարություն է տարածել, որ հանդես է գալիս Լեհաստանի եւ Գերմանիայի միջեւ առավել սերտ կապեր հաստատելու օգտին: Նա նշել է, որ ճիշտ այնպես, ինչպես հաջողվեց ֆրանս-գերմանական ազգամիջյան ատելությունը, նույն ձեւով պետք է բարելավվեն նաեւ լեհ-գերմանական հարաբերությունները: Լեխ Վալենսայի հրավերը՝ ապստամբության 50-ամյակի տոնակատարությանը մասնակցելու համար, Հերցոգը անվանել է արժանապատիվ քայլ: Այն կկայանա օգոստոսի 1-ին:

Կրաքսիին 11 տարի ազատազրկում

ՀՌՈՄ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱԱՏ: Իտալիայում ընթացող դատավարության ավարտին պետական մեղադրողը պահանջել է նախկին վարչապետ Բետինո Կրաքսիին դատապարտել 11 տարվա ազատազրկման: Կրաքսին մեղադրվում է գեղձարարության մեջ: Մեղադրողը պնդում է, որ Կրաքսին ու իր համախոհները հիշյալ բանկից մեծ գումարներ են ստացել:

Ռումինացիները դժգոհ են

ԲՈՒԽԱՐԵՍՏ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱԱՏ: Ռումինիայի խոշորագույն ընդդիմադիր ուժը՝ ազգային քրիստոնեական կուսակցությունը, խիստ դժգոհություն է հայտնել Մոլդովայի խորհրդարանի վերջերս ընդունած այն որոշումը, որով պետական լեզու կոչվելու է ոչ թե ռումիներենը, այլ մոլդովերենը: Հուլիսի 25-ին տարածած հայտարարության մեջ հիշյալ կուսակցությունն այս որոշումը որակել է որպես ստալինյան եւ մաս կազմող այն ծավալուն կամպանիայի, որն ի վերջո բերելու է Բեսսարաբիայի նոր վասալական կախվածությանը Մոսկվայից:

ԱՇԽԱՐՀ

Տաջիկ հրամանատարը դավեց իր 50 զինվորներին

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 50-ից ավելի տաջիկ զինծառայողներ, որոնք հուլիսի 22-ի գիշերը զինված ընդդիմության կողմից գերվել էին Մերձպամիրի շրջանում, հավանաբար գերության մեջ էին հայտնվել իրենց զորամասի հրամանատարի պատճառով, որն անցել էր ընդդիմության կողմը եւ հանձնել իր ենթականերին:

Իրադարձությունների նման շրջադարձի հավանականությունը չեն ժխտում Տաջիկստանում տեղաբաշխված ռուսաստանյան սահմանապահ զորքերի խմբում, սակայն հանրապետության պաշտպանության նախարար գեներալ-մայոր Ալեքսանդր Շիշլյաննիկովը հեռախոսազրույցի ժամանակ ասաց, որ նման տեղեկություն չունի:

Դրա հետ մեկտեղ նա նշեց, որ տաջիկ զինծառայողները գերի են ընկել «իրենց անզգուշության պատճառով»: Նախարարը մանրամասնություններ չհաղորդեց, սակայն ավելացրեց, որ գերիները եռանդագին որոնվում են հետախուզության միջոցով, ինչպես նաեւ Մերձպամիրյան շրջանների տարբեր ղեկավարների հետ վարվող բանակցությունների միջոցով: Շիշլյաննիկովը տեղեկություն չունի նաեւ այն մասին, որ գերիներին արդեն տեղափոխել են Աֆղանստան:

Նախարարի ասելով, պատանդների ճանկումն առայժմ բնավ չի ազդել Տաջիկստանի քաղաքական կացության վրա:

Գրաչովը չի վստահում ՆԱՏՕ-ի զորքերին

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱԱՏ: Պավել Գրաչովը հայտարարեց, որ միայն ՄԱԿ-ի կապույտ սաղավարտներն են ունակ խաղաղարար գործողություններ իրականացնել Բոսնիայում, իսկ ՆԱՏՕ-ի ուժերն այդ առաքելությունը չեն կարող կատարել: Այս հայտարարությունը նա արեց հուլիսի 26-ին, Բելգրադում, որ ժամանել է բանակցություններ վարելու հակամարտության կարգավորման միջազգային ծրագրի շուրջ: Նրա հայտարարությունը յուրահատուկ պատասխան էր Բութրոս-Ղալիի այն առաջարկին, որով նախատեսվում է ՄԱԿ-ի զորքերը դուրս բերել Բոսնիայից:

MMM ընկերությունը դադարեցրեց իր բաժնետոմսերի գնումը

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱԱՏ: Հուլիսի 26-ից MMM-ի մոսկովյան կետերը դադարեցրին ընկերության բաժնետոմսերի գնումը քաղաքացիներից: Դրանք վաճառել ցանկացողները ստիպված կլինեն դիմել կենտրոնական գրասենյակ: Ընկերության ղեկավարները պնդում են, թե հիշյալ գործառնության դադարեցումը բացատրվում է ինկասատորների ծառայությունում առկա բարդություններով, իսկ բաժնետերերի շրջանում խուճապ է առաջացել վերջին օրերի իրադարձությունների հետեւանքով:

Հիշեցնենք, որ պետական հակամենաշնորհային կոմիտեն ընկերությանը մեղադրանք էր ներկայացրել հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար: Ֆիրման մեղադրվում էր նաեւ արժեթղթերի ներկայացված պահանջներին չհամապատասխանելու եւ անպատասխանատու հեռուստագովազդի համար:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻ

«Հակոբ Մեղապարտ» մեդալ Ներսես Տեր-Ներսեսյանին

Մոտ մեկ ամիս առաջ, հունիսի 22-ին, Հայաստանի Ազգային գրադարան այցելեց Սեբաստիո Հայոց միտրոպոլիտ արքեպիսկոպոս, Հայ կաթողիկե եկեղեցու Հայաստանի առաջնորդ Ներսես Տեր Ներսեսյանը:

Ազգային գրադարանի տնօրեն Ռաֆայել Իշխանյանի եւ աշխատակիցների հետ կայացած զրույցի ժամանակ Հայր Ներսես Տեր-Ներսեսյանը կարեւորեց Հայրենիք-Սփյուռք մշակութային, գիտական կապերի զարգացման անհրաժեշտությունը, անդրադարձավ Հայաստանի հայ կաթողիկե համայնքի կյանքին, որի առաջնորդությունը նա վարում է 1992 թվականի հունվարից:

Գերապայծառը վերջին երկու տարիներին այցելել է նաեւ Վրաստան, ուր հանդիպել է նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի, պետական ու կրոնական այլ ղեկավարների, գործիչների հետ: Ջավախքում, մասնավորապես, նա այցելել է հայ կաթոլիկներով բնակեցված գյուղերը:

Հայր Տեր-Ներսեսյանը, շուրջ 40 տարի, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության մեջ վարել է պատասխանատու պաշտոններ, եղել «Հայ ընտանիք» ամսագրի խմբագիր, իսկ 1957-64, 1968-72 եւ 1974-78-ին՝ «Բազմավէպի» խմբագրապետ: Եղել է նաեւ Ս. Ղազարի հայկական ակադեմիայի քարտուղար, վերջին տարիներին՝ վարիչ-նախագահ:

Վենետիկի Մխիթարյանների համար ծանր տարիներին, 1986-91-ին, Հայր Ներսես ծայրագույն վարդապետ Տեր-Ներսեսյանը միաբանության ընդհանուր մեծավորն ու առաջնորդն էր:

Հայր Տեր-Ներսեսյանը ծանոթ անուն է հայ բանասիրության մեջ: Նա հրապարակել է Առաքել Սյունեցու «Դրախտագիրքը» (1956), ուսումնասիրել Մեսրոպ Մաշտոցին նվիրված Ս. պատմագրության աղբյուրները (1962), Մխիթար Աբբայի (Սեբաստացու) աշխարհաբարի քերականությունը (բնագիր եւ ուսումնասիրություն, 1976), հայկական մանրանկարչության մասին հայերեն եւ անգլերեն ստվար մի հատոր (1991):

Հայր Տեր-Ներսեսյանը Հայաստանի կաթողիկե եկեղեցու առաջնորդությունը ստանձնել է Հռոմի Հովհաննես-Պողոս Բ պապի 1992 թ. հոկտեմբերի 2-ի կոնդակով: Իր վրա է դրված Արեւելյան Եվրոպայի եւ ի մասնավորի, նախկին Խորհրդային Միության (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Վրաստան եւ այլն) մեջ ապրող բոլոր հայ կաթոլիկների հովվությունը եւս:

Հայ պարբերական մամուլի հիմնադրության 200-ամյակի հոբելյանական այս տարում, երբ Սփյուռքում եւ Հայաստանում դեռ շարունակվում են հայկական հնագույն պարբերականներից մեկի՝ «Բազմավէպի» (Վենետիկ) հիմնադրության 150-ամյակին նվիրված միջոցառումները, Ռաֆայել Իշխանյանը հրապարակեց Ազգային գրադարանի գիտական խորհրդի որոշումը՝ հայագիտության մեջ ունեցած վաստակի, Հայրենիք-Սփյուռք մշակութային կապի զարգացմանը բերած նպաստի համար եւ «Բազմավէպի» 150-ամյակի առթիվ, նրա նախկին խմբագրապետ, Հայ կաթողիկե եկեղեցու Հայաստանի համայնքի առաջնորդ Ներսես Տեր-Ներսեսյանին «Հակոբ Մեղապարտ» մեդալով պարգեւատրելու մասին:

Ռաֆայել Իշխանյանը, հանձնելով պարգեւը Գերապայծառին, նրան մաղթեց հաջողություն եւ հաջողություն իր բարձր առաքելության մեջ:

ԳՐԻԳՈՐ ԳՈՒՅՈՒՄՃՅԱՆ,
Ազգային գրադարանի գլխավոր մասնագետ

■ *Կաթողիկոսի առողջական վիճակում դրական տեղաշարժեր չեն նկատվում: Այս մասին հայտնել է ՀՀ կառավարությանն առընթեր Կրոնի գործերի պետական խորհրդի փոխնախագահ Լեւոն Մուղալյանը: Մենակ Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի առողջական վիճակը շարունակում է մնալ կայուն, սակայն, դժբախտաբար, դրական փոփոխություններ չեն նկատվում:* ԵՏ

– Ո՞րն է այս ծրագրի բուն էությունը, հիմնական դրույթներն ու կատարման ժամկետները:

– Այս ծրագիրը վերաբերում է էներգետիկային եւ բաղկացած է երկու մասից: Առաջինը՝ էներգետիկայի պլանավորման ու էկոնոմիկայի, էլեկտրականության, էներգետիկ պաշարների վերականգնման, բնդերքի վառելիք-էներգետիկ պաշարների (գազ, նավթ, քարածուխ) ոլորտներում հետազոտություններ աշխատում է «երրորդ աշխարհի» երկրներում: «Decon»-ը նմանօրինակ ծրագրերի իրականացման մեծ փորձ ունի նաեւ ԱՊՀ երկրներում՝ Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ղազախստանում եւ Թուրքմենստանում: Հետազոտվել են այս երկրների ժողտնտեսության տարբեր ոլորտներում ներդրումների հնարավորություները: Այս հետազոտությունները ու գնահատականները նպատակ ունեն պարզելու համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման հնարավորություններ հետ: Ներկայումս սերտ համագործակցություն է իրականացվում ՀՀ ԳԱԱ տնտեսագիտության ինստիտուտի հետ, քանի որ էներգետիկ քաղաքականությունը սերտորեն կապված է տնտեսական քաղաքականության հետ: Սրա մեջ մտնում են էներգետիկ քաղաքականության ստրատեգիայի, էներգետիկ հաշվեկշռի կազմման, էներգիայի պահեստավորման եւ նպատակահարմար օգտագործման վերաբերյալ հարցեր: Նախատեսվում է ստեղծել աշխա-

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Արեւմտյան էներգետիկ ֆիրմաներն իրականացնում են «Խորհուրդներ Հայաստանի կառավարությանը» ծրագիրը

Մարտի 24-ից Հայաստանում իրենց աշխատանքն են սկսել «Decon» (ԳՖՀ) եւ «Kantor» (Հունաստան) միջազգային էներգետիկ խորհրդատվական մասնավոր ֆիրմաները, որոնք համատեղ իրականացնում են եվրոպական խորհրդի տեխնիկական օգնության ծրագրերից մեկը՝ «Խորհուրդներ Հայաստանի կառավարությանը» ծրագիրը: Նույն տողյան գործակալության թղթակից Սուսաննա Պետրոսյանի հարցերին պատասխանում է ՀՀ-ում «Decon» ֆիրմայի նախագահ, նախագծի մենեջեր Վոլֆրամ Շվարցերը:

կատարելն ու համեմատականներ ներկայացնելն է: Ծրագրի երկրորդ մասը նախատեսում է հայկական կողմին տեխնիկական օգնություն տրամադրել, դա, առաջին հերթին, ՀՀ էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությունը համակարգչային տեխնիկայով ապահովելն է ու ղեկավարման տեղեկատվական համակարգի ստեղծումը: Տեխնիկական օգնության ծախսերը կազմում են ծրագրի բյուջեի ընդամենը 10 տոկոսը, մնացած մեծ մասը կազմում են տարբեր ոլորտներում աշխատող 7 փորձագետների հետազոտական եւ խորհրդատվական գործունեության ծախսերը: Նախագծի կատարման ժամկետը 8 ամիս է:

– Կատարվե՞լ են արդյոք գազի եւ նավթի որոնողա-հետախուզական աշխատանքներ:

– Որքանով տեղյակ եմ, վերջին 20 տարիների ընթացքում կատարվել են գազի եւ նավթի որոնողա-հետախուզական ոչ մեծ ծավալի աշխատանքներ: Այժմ արդեն շատ կարեւոր է գնահատել, թե որքան են պաշարները:

– Բացի Հայաստանից, ԱՊՀ էլ ո՞ր երկրներում են աշխատում ձեր ընկերության ներկայացուցիչները:

– Մեր մասնագետների մեծ մասը թյունները եւ համատեղ համաձայնագրերի կատարումը:

– Հայաստանում արտասահմանյան ո՞ր կազմակերպությունների հետ եք համագործակցում:

– ՀՀ-ում արդեն աշխատում են միջազգային տարբեր կազմակերպություններ UNDP, USAID (ԱՄՆ), LAHMAER (ԳՖՀ) եւ այլն: Ավելի արդյունավետ գործունեության համար անհրաժեշտ է նրանց համագործակցությունը, որն, բոլց իս, հաջողվել է: Էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությունում ստեղծվել է կոորդինացիոն կենտրոն: Նրա նիստերի ժամանակ քննարկվում են աշխատանքների ընթացքը, ֆինանսական եւ այլ հարցեր: Այդ խորհրդակցությունները անհրաժեշտ են, քանի որ օգնում են ճիշտ օգտագործել ֆինանսական սահմանափակ պաշարները:

– Ինչպե՞ս է իրականացվում հայկական կողմի հետ համագործակցությունը:

– Ծրագրի իրականացման մեջ ներգրավված են նաեւ հայ մասնագետներ: Մեր ֆիրման ակտիվորեն համագործակցում է էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարության, «Հայէներգոպրոեկտ», «Հայգազ» եւ «Հայէներգո» կազմակերպությունների տնտեսության խումբ, որը զբաղվելու է տնտեսական եւ էներգետիկ քաղաքականությանն առնչվող հարցերով: Այս ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է ակտիվորեն համագործակցել էկոնոմիկայի եւ արդյունաբերության նախարարությունների հետ:

– Ձեր գործունեությունը ինչպիսի՞ իրական օգնություն կարող է ցուցաբերել Հայաստանին:

– Սպասվելու է էներգետիկ սակագների համակարգ, որը ուղղակիորեն կապ ունի սոցիալական ոլորտի հետ: Ծրագրվում է նաեւ ՀՀ վառելիք-էներգետիկ ամբողջ համալիրի համար կազմակերպչական օպտիմալ կառույց ստեղծել: Ուզում եմ հատուկ ընդգծել Հայաստանի համար էներգախնայողության քաղաքականության նշանակությունը, քանի որ, ինչպես հայտնի է, հայկական արդյունաբերության էներգատարողությունը 4 անգամ ավելի է, քան զարգացած երկրներինը: Խնայողության շնորհիվ ազատ մնացած էլեկտրաէներգիան հնարավորություն կտա ավելացնել արդյունաբերության արդյունավետությունը, ինչը կնպաստի ազգային արժույթի կայունացմանն ու ամրապնդմանը:

ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑ

Մի բռնիկացեք, ջուրը չենք հասել

Պարզյալ կառավարման ազգային դպրոցի մասին

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, ՀՀ կառավարության այս տարվա մայիսի 24-ի որոշմամբ Երեւանում ստեղծվեց պետական կառավարման ազգային դպրոց: Ծրագիրը մշակված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկով, գործելու է 18 ամիս եւ ղեկավարվում է Ֆրանսիայի Լիլ քաղաքի կառավարման բարձրագույն ինստիտուտի կողմից: Դրա իրականացնողներն Եվրոպական միության ՏԱՍԻՍ ծրագիրն է եւ Սոդետեգ ֆիրման: Նպատակը պետության բարձրաստիճան եւ միջին օղակի պետական ծառայողների պատրաստումը եւ կատարելագործումն է: Այս դպրոցին է պատկանում բարձրաստիճան պետական ծառայողների հավաքագրման մենաշնորհը: Դպրոց ընդունվելու պես ուսանողները կունենան պետական ծառայողների կարգավիճակ: Այն կոչված է պատրաստելու ՀՀ նախագահի աշխատակազմի, կառավարության, կենտրոնական եւ տեղական գործադիր իշխանությունների համար կադրեր: Հայաստանի վարչակազմում արդեն աշխատող պետական ծառայողները կարող են կատարելագործվել դպրոցում: Կարելի է ենթադրել, որ իր գործունեության երեք ոլորտներում (պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումներ, պետական կառավարման ազգային դպրոցի ստեղծում, ապակենտրոնացման արհմիությունների) նախապատվությունը տրվում է երկրորդին, քանի որ 1,5 մլն էկյու արժողությամբ ծրագրի ֆինանսական հատկացումների կեսը նախատեսված է այդ դպրոցին:

Համենայն դեպս, կառավարման դպրոցի տնօրեն պրն. Բեգլիրբեգյանը երեկ, ժուռնալիստների սանը, մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցում էր նաեւ Եվրոպական միության ՏԱՍԻՍ ծրագրի պետական կառավարման դպրոցի պատասխանատու Ֆիլիպ Ժարժ, հերքեց լրագրողների ոչ պնդումները, թե այդ դպրոցը կարող է դառնալ նախկին կոմունիստական ու կենտրոնական բարձրագույն դպրոցների նմանակը՝ ավելացնելով, որ այն բացառելու է կուսակցականության որեւէ դրսեւորում: Խոսնակ Բեգլիրբեգյանը ԳԽ պատգամավոր է, ՀՀՇ վարչության անդամ, ֆիզիկոս:

Ի վերջո, ի՞նչն անհրաժեշտ հրամայեց ներկայիս իշխանություններին այդ դպրոցն ստեղծելու հարցում. ֆինանսական աջակցության հեռանկա՞րը, Լիլ քաղաքի կառավարման բարձրագույն ինստիտուտի մասնագետների փորձն ու խորհուրդը, աշխատանքային փո՞րձը, թե՞ այն պարագան, որ դպրոցը հնարավորություն է ընձեռում ներկայիս իշխող համակարգի աշխատակիցներից (իսև համակարգերից ու մերձավորներից) պատրաստել ֆունկցիոների հսկայի մի բանակ, որ գործելու է ապագայի իշխանությունների ապարատում. չէ՞ որ այդ դպրոցի շրջանավարտները պարտավոր աշխատանքի են անցնելու ՀՀ պետական կառավարման համակարգում: Պրն. Բեգլիրբեգյանը փորձեց բացատրել, որ դա մոլորություն է, եւ որ նման կադրերը կառավարության համակարգում աշխատում էին դեռեւս այս իշխանություններից շատ առաջ:

Ինչեւէ: Հայտարարված է, որ ՀՀ կառավարման բարձրագույն դպրոցում դասերն սկսվելու են սեպտեմբերի 10-ին: Մինչդեռ հաստատված չեն ուսումնական ծրագրերը, դպրոցի ընդունելությունը դեռեւս հայտարարված չէ, չկա անգամ հասցեագանձ, իսկ Խանջյան փողոցի շենքը դեռեւս ազատված չէ դպրոցի համար: Եւ որքան էլ հայտնի է, սեպտեմբերին տեղի ունենալիք սեմինարի բնման եւ դրա երկրորդ մասն ունկնդրելու համար հրավիրված են լրագրողները, այնուամենայնիվ, դա չի նշանակում, թե Հայաստանում բարձրագույն կառավարման դպրոցն արդեն ստեղծված է, իսկ նրա ֆինանսական ռեալ հատկացումների մանկեսը ճեղքված:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱԺՄ-ն նույնը կանի, ինչ ներկա իշխանությունները

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության անդամ Լեւոն Բաբայանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հետ զրույցում Հայաստանի ներքաղաքական անցուդարձը գնահատեց ընդամենը որպես որոշ քաղաքական կազմակերպությունների կողմից տարվող նախընտրական աշխատանքների սկիզբ. «Ընդամենը այն բանին, որ հանրապետությունում դեռեւս ընդունված չէ ո՛չ սահմանադրություն, ո՛չ էլ «օրենք ընտրությունների մասին»»: Լ. Բաբայանը գտնում է, որ ԱԺՄ հանրահավաքներից ընդհանրապես պետք է ոչ թե վախենալ, այլ ճիշտակցել, որ եթե այդ կուսակցությունը քաղաքական ասպարեզում ձեռք բերի որոշ հաջողություն, ապա կշարունակվի այն քաղաքականությունը, որն այժմ վարում են ներկա իշխանությունները: «Ի վերջո, այդ կուսակցության շատ անդամներ երբեւէ ներկա իշխանությունների ամենակարեւոր եւ բաղկացուցիչ մասն են կազմել», ամփոփեց նա: ԵՏ

Հրայր Մարուխյանի առողջությունը բարելավվում է

Ինչպես արդեն հաղորդվել էր մամուլում, հուլիսի 17-ին ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցիչ Հրայր Մարուխյանը տեղափոխվել է հիվանդանոց: «Հայրենիք» թերթի հաղորդման համաձայն, պրն. Հրայր Մարուխյանը Աթենքի մերձակա ծովում լողանալու պահին հանկարծակի ուշաթափվել է, որի հետեւանքով թոքերի մեջ մեծ քանակությամբ ջուր է լցվել: Երեւանում ՀՅԴ բյուրոյի ներկայացուցչությունից մեզ տեղեկացրին, թե Հրայր Մարուխյանին մինչեւ երեկ տրվել է արհեստական շնչառություն, բայց բժիշկների տված գնահատականներով արդեն որոշակի առաջադիմություն կա: Առաջացած բարդությունների հիմնական պատճառն այն է, որ նա հիվանդացել է թոքաբորբով:

Զորահավաքը ոչ առանց պատահարի

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես տեղեկացանք Արարատի շրջանի զինվորական կոմիսար Քաջիկ Մեջլումյանից, շրջանում ավարտվել են պարտադիր զինվորական ծառայության մեկնող նորակոչիկների եւ եռամսյա ուսումնավարժական հավաքներում ներգրավված մարտիկների զորահավաքները: Լիովին ապահովվել է անհրաժեշտ թվաքանակը: Սակայն այս անգամ էլ զորահավաքն առանց պատահարների չի անցել: Բնակչության մի մասի ակնհայտ դժգոհությունները առիթ են տվել որոշ խժդժությունների: Ք. Մեջլումյանի վկայությամբ, զորակոչվածների հարազատները ներխուժել են զինկոմիսարիատ եւ ՆԳ բաժին, կոտրել շենքի ապակիները, սպառնացել աշխատակիցներին: Իսկ Միասնան գյուղում մեծ դժվարությամբ կանխվել է բախումը տեղի բնակիչների եւ հավաքն իրականացնող խմբի անդամների միջեւ: Բարեբախտաբար, զոհեր չկան:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւ եւ ձեւավորումը ՊԱՎԵԼ ՊԱՊԱՅԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայությունը
«Ազգ» թերթի
Azg
armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Նոր բանաձեւ, որը հավանաբար ոչ ոք չի ընդունի

Սկիզբը էջ 1

Իսկ սա նշանակում է, որ վաճառաբար կարելի է ընդունել, թե ադրբեջանական կողմը չի ընդունի այդ նախագիծը: Անկասկած, նախագծի թերությունն է նաեւ այն, որ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի քննարկման ժամկետները հետաձգվել են, իսկ Ղարաբաղի բնակչության անվտանգության երաշխիք չկա: Խոսքը նաեւ ճանապարհների եւ հաղորդակցության ուղիների ապաշրջափակման մասին է. սա կայուն ժամկետներ այնպես սեղմ են ու անհավանական, որ դրանց իրականացման հնարավորությունը գործնականում հավասարվում է զրոյի: Մի խոսքով, թեեւ նախագիծն ամբողջությամբ առայժմ լայնորեն հայտնի չէ, սակայն հենց միայն վերոհիշյալ կետերը ցույց են տալիս, որ այն գործնականում անընդունելի է կողմերի համար: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, նախագիծը գրվել է «թեթեւ» ձեռքով եւ լուրջ չէ: Սակայն այն տպավորությունն է ստեղծվում, թե Ռուսաստանն ընդունել է մի նախագիծ՝ նախօրոք վստահ լինելով, որ այն չի ընդունվի: Իսկ դա նշանակում է, որ Ռուսաստանի համար դեռ չի եկել այն պահը, երբ նա կձգտի վերջնական խաղաղություն հաստատել տարածաշրջանում:

Կողմերից՝ առայժմ Լեռնային Ղարաբաղն այս նախագիծը: Այն պաշտոնապես է գործերը հետ հետեւել տարածքներից, սակայն փոխարենն անվտանգության երաշխիք չի տալիս: Իսկ Ադրբեջանը, որն առայժմ չի ստորագրել ԱՊՊ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագիրը եւ ոչ մի կերպ չի ցանկանում ռուսական զորքեր տեսնել իր տարածքում, անկասկած կմերժի այն, մանավանդ որ որպես կանոն որեւէ փաստաթղթում Լաչինի անվան բացակայությունը շատ ցավոտ է ընդունվում Ադրբեջանում: Իսկ եթե նախագիծը չընդունվի (ինչը շատ հավանական է), նշանակում է, որ առաջիկայում ռազմական գործողությունները կարող են վերսկսվել: Համենայն դեպս, ադրբեջանական բանակի պատրաստություններն այդ են վկայում:

Հուլիսի 22-ի երեկոյան տեղի է ունեցել Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հանդիպումը Սաուդյան Արաբիայի Թագավորության «Սաուդի ֆայնենս» խմբի նախագահ, այդ երկրի Առեւտրի պալատի նախագահ Շեյխ Ալի բեն Մուսաալեմ Էլ-Նայդանիի հետ: «Ես համոզված եմ, որ լավ օգնական կհանդիսանամ մեր երկրի մյուս գործարարների համար», ասաց Հ. Ալիեւը: Շեյխ Ալին ասաց, որ մեծ գործ սկսելու համար հզոր բանկ է անհրաժեշտ, մտադիր եմ ուղարկել Եվրոպայից, Սաուդյան Արաբիայից, Եգիպտոսից եւ այլ երկրներից: Մենք պատրաստ ենք ֆինանսավորել նաեւ Ադրբեջանի համար շատ արտադրական նախագծեր», հաղորդեց հյուրը: Նա հայտարարեց նաեւ, որ Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության հետ բանակցություններից հետո որոշվել է նրան 2 մլրդ դոլլարի վարկ հատկացնել: Առաջին տասնյա ընթացքում տրամադրվելու է 550 մլն, որից 150-ը կօգտագործվի նավթամուղի շինարարության...

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Սաուդցիները 2 մլրդ դոլլար կներդնեն նավթահանության մեջ

եւ իր երկիր պատրաստ է 100 մլն. դոլլար կանխիկ ներդնել սաուդա-ադրբեջանական բանկ հիմնել, հետագայում օգտվելով այդ նախագծերից, այս գումարը կարելի է հասցնել մինչեւ 300 միլիոնի: Շեյխն ասաց, որ Խաղաղության Նախարարի Աշխատակազմի հետ միասին նրանք քննարկել են Բաքվում հյուրանոցային համալիրի եւ զբոսաշրջիկների համար երեք մեծ շենքի եւ արտասահմանյան գործարարների համար երկու շենքի շինարարության հարցը: Պայմանավորվածություն կա կենտրոնական մարզադաշտը եւ նաեւ միջազգային ավիաճանապարհի վերակառուցման մասին: Բացի դրանից ուսումնասիրվում է Սաուդյան Արաբիայից եկած գործարարը մտադիր է բանակցությունները վարել զենքերական մի ֆիրմայի հետ այդ խնդրին ծառայեցնելու գումար ստանալու համար: Իսկ նույն շաբաթ երեկոյան մտադիր է Շեյխը Թուրքիայից Բաքվի համար տեղեկություններ գնել: «Ես խնդրել եմ Ադրբեջանի ֆինանսների նախարարին ինձ տրամադրել հանրապետության համար անհրաժեշտ անհրաժեշտ ապրանքների ցուցակը, մրերից եւ տարբերակ, իսկ 400-ը խողովակաշարերի եւ սարքավորումների վերակառուցման համար: Սակայն նա հստակ ընդգծեց, որ Ադրբեջանում ձեռնարկներ կառուցելու համար այժման էլ բավականաչափ պայմաններ չեն ստեղծված: Ադրբեջանի ղեկավարը դրական գործոն համարեց այն փաստը, որ Սաուդյան Արաբիայի ներկայացուցիչները Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության հետ համատեղ պետք է ստեղծեն «Գյունեշլի» նավթային համալիրը: «Ձեր կառուցած, ասաց Հ. Ալիեւը, որ ձեր ֆիրման առաջին մրցակից կդառնա Ադրբեջանում գործող անգլոամերիկյան նավթային ընկերությունների կոնսորցիումի համար»: Տեղեկանք. «Գյունեշլին» Ադրբեջանի խոշորագույն նավթահանքերից մեկն է: Ժամանակին Ադրբեջանի ղեկավարությունը հրաժարվեց այն մտցնել արեւմտյան նավթային ֆիրմաների կողմից շահագործվելիք հանքավայրերի ցուցակի մեջ: Մինչեւ վերջերս հաստատուն լուրեր էին պտտվում, որ այն տրվելու է ռուսաստանյան «ԼՈՒԿօյլ» կոնցեռնին համատեղ շահագործման նպատակով:

ԷՏ

ԵՎՐԱՍԻՈՒԹՅՈՒՆ

Չնայած վտանգին՝ ԱԷԿ-ները էներգիայի հիմնական աղբյուր

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐԿ: Եվրամիության հանձնաժողովը զեկուցագիր է նախապատրաստել Ռուսաստանում, ԱՊՀ-ում եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում ատոմակայանների վիճակի վերաբերյալ: Զեկուցագրի հեղինակների կարծիքով, չնայած անվտանգության անբավարար համակարգին, այդ ատոմակայանները առայժմ է էներգիայի հիմնական աղբյուրներ կմնան այդ երկրներում: Պատճառն այն է, որ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում եւ արեւելաեվրոպական պետություններում, փաստորեն, միջուկային վառելիքի այլընտրանք չկա:

Իսկ նման այլընտրանք ունեցող Ռուսաստանում նվազում է նավթի հանույթը, որը վերջին 5 տարում կրճատվել է 1/3-ով: Ուստի շեշտը դրվում է հիմնականում ատոմակայանների վրա, որոնցում դարձյալ գործում են հնացած եւ արեւմտյան չափանիշներով շատ վտանգավոր ռեակտորներ: Մասնագետները գտնում են, որ Չեռնոբիլի կրկնությունից խուսափելու համար այդ ռեակտորները պետք է անհապաղ կանգնեցվեն: Այս գործում Ռուսաստանին եւ նման ռեակտորներ օգտագործող մյուս երկրներին պետք է շատ կարգով օգնեն Եվրամիությունը, ԱՄՆ-ը եւ Ճապոնիան:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ-ԱՄՆ

Համապարփակ լրատվական փոխանակություն

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐԿ: «Լրատվական գերմայրուղին» մարդկության հուսալի եւ կայուն տնտեսական աճի շարժիչը կդառնա 21-րդ դար թեւակոխելու ճանապարհին, այդ մասին այսօր հայտարարեց ԱՄՆ-ի փոխնախագահի տեղակալ Ջոան Ափերոն, Ռուսաստանի Դաշնության կապի նախարարության հետ ստորագրելով ռուս-ամերիկյան հուշագիր «գերմայրուղի» ստեղծելու շուրջը կայացված փոխըմբռնման մասին:

Լրատվական համապարփակ ենթակառուցվածքը, որի ստեղծմանը մտադիր են մասնակցել երկու կողմերը, փոխկապակցված ցանցերի համակարգ է, որի միջոցով խոշորագույն քաղաքներից տեխնիկական եւ գծապատկերային տեղեկություններ լույսի արագությամբ կհաղորդվեն յուրաքանչյուր մայրցամաքի ցանկացած բնակավայր: Ռուսաստանյան եւ ամերիկյան կողմերի կարծիքով, համապարփակ լրատվական փոխանակությունը թույլ կտա ստեղծել ժողովրդավարական ուժեղ պետություններ, նրանց կնպաստեն համաշխարհային եւ տարածաշրջանային, տնտեսական ու սոցիոլոգիական խնդիրների լուծման լավագույն ուղիները եւ վերջին հաշվով, հնարավորություն կընձեռի զինակցելու մեր մոլորակի վրա համաձայն կառավարման եւ բնակության անհրաժեշտությունը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թբիլիսցիների 62 տոկոսն աղքատ է

ԹԲԻԼԻՍԻ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Հանրային կարծիքի ուսումնասիրման «Թբիլսիստեմատեխնիկա» կենտրոնի հարցման համաձայն, Թբիլիսիի բնակիչների 62 տոկոսն ունի աղքատության նշագծից ցածր կենսամակարդակ: Բնակիչների միայն 1,6 տոկոսն է իրեն համարում նյութապես ապահովված:

Անցած գիշեր Թբիլիսիի երկաթուղային կայարանում հրդեհ բռնկվեց: Ինչպես հայտնեցին Վրաստանի ՆԳՆ մամլո կենտրոնում, առայժմ անհայտ պատճառով վառվել է երկաթգծում կանգնած շարժակազմի երեք վագոն: Զոհեր չկան: Կատարվում է քննություն:

ՌԴ դեսպաններ Կոլումբիայում եւ ԱՄՆ-ում

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐԿ: ՌԴ նախագահի հրամանագրով Կոլումբիայի Հանրապետությունում Ռուսաստանի դեսպան է նշանակվել Էդուարդ Կուզնեցովը: Յուլի Վորոնցովը, ՌԴ նախագահի հրամանագրի համաձայն, նշանակվել է ՌԴ դեսպան ԱՄՆ-ում: Նա ազատվել է ՄԱԿ-ում ՌԴ մշտական ներկայացուցչի պաշտոնից:

Նավթ են որոնում Կոլխիդայում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բրիտանացի եւ վրացի մասնագետները նավթահետախուզական աշխատանքներ են կատարում Կոլխիդայում (Արեւմտյան Վրաստան): Անգլիայի նավթարդյունահանման ընկերություններից մեկի ներկայացուցիչներ Դեյվիդ Ռուզսոնը եւ Բոբ Չերենին վստահությամբ հայտարարեցին, որ մոտ ժամանակներս Կոլխիդայում նավթ կհայտնաբերվի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հս.Օսիայի եւ Ինգուշիայի մի մասում արտակարգ դրությունը կերկարաձգվի

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐԿ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինն իր հրամանագրով 1994 թ. հուլիսի 31-ից չեղյալ հայտարարեց արտակարգ դրությունը Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշիայի մի մասում եւ ղեկավարվելով «Արտակարգ դրության մասին» ՌՍՖՍՀ օրենքով, հուլիսի 31-ից մինչեւ սեպտեմբերի 30-ը արտակարգ դրություն հաստատեց նույն հանրապետությունների մի շարք տարածքներում: Այդ մասին հաղորդում է Ռուսաստանի նախագահի մամլո ծառայությունը:

Վրաստանի օդաչուները հինգժամյա գործադուլ արեցին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Այսօր Վրաստանում անցկացվեց օդային տրանսպորտի վարչության քաղաքային, դիսպետչերական, տեխնիկական եւ մյուս անձնակազմերի հինգժամյա գործադուլ: Ինչպես հայտնեց Վրաստանի քաղաքացիական ավիացիայի միության նախագահ Ալբերտ Լյուրբենյանը, գործադուլը զուտ խորհրդանշական բնույթ ուներ եւ դրա նպատակն էր հանրապետության ղեկավարության ուշադրությունը հրավիրել քաղաքացիական ավիացիայի խնդիրների վրա: Վրաստանի արհմիությունների միավորման նախագահ Իրակլի Տուգուշիի կարծիքով, քաղաքացիական ավիացիայի պահանջներն արդարացի են: «Եթե քաղաքացիական ավիացիայի ներկայացուցիչների եւ հանրապետության ղեկավարության հանդիպումը որոշակի արդյունք չտա, ապա միակ ուղին կլինի գործադուլի շարունակումը», հայտարարեց Տուգուշին:

Ռուս-ամերիկյան արշավախումբը հետազոտում է Կուրիլների ծանծաղուտը

ՎԼԱԴԻՎՈՍՏՈԿ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՍՆԱՐԿ: Վլադիվոստոկից Կուրիլյան կղզիներ մեկնեց երջանում առաջին ռուս-ամերիկյան կենսաբանական արշավախումբը: «Ռուս եւ ամերիկացի գիտնականներն սկսում են կատարել երկամյա խոշոր մի քաղաքային ծրագիր, ասաց արշավախմբի ղեկավար, գիտությունների դոկտոր Վիկտոր Բոգատովը: Պետք է խորապես եւ համակողմանիորեն ուսումնասիրենք Կուրիլների ծանծաղուտի կենսաբանական բազմազանությունը»: Կուրիլների ծովափնյա հետազոտման ռուս-ամերիկյան առաջին գիտարշավի հովանավորներն են Ռուսաստանի ԳԱ Հեռավորարեւելյան բաժանմունքը եւ ԱՄՆ-ի Ազգային գիտական հիմնադրամը:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Հանձնաժողովը կորոշի Հարավային Օսիայի խաղաղական կարգավիճակը

ՑԽԻՆՎԱԼԻ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այստեղ կայացավ Հյուսիսային Օսիայի ազգությունների գործերի պետական կոմիտեի նախագահ Թեյմուրազ Կուսովի եւ ազգային հարաբերությունների ու արտաքին կապերի կոմիտեի նախագահ Յուրի Միդդաևի ժամկետ մասին, որը նվիրված էր Վրաստանի կատարած ուղեւորության արդյունքներին: Թբիլիսիում նրանք մի շարք հանդիպումներ են ունեցել Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ:

Ինչպես հաղորդեց Թեյմուրազ Կուսովը, Շեւարդնաձեն բարձր է գնահատել Ռուսաստանի խաղաղարար ուժերի դերը, որոնք երկու տարի առաջ դադարեցրին արյունահեղությունը Հարավային Օսիայում: Շեւարդնաձեն պատրաստակամություն է հայտնել մոտ ժամանակներս հանդիպելու Հյուսիսային Օսիայի նախագահ Ախսարբեկ Գալազովի հետ եւ քննարկելու մի կողմից Վրաստանի եւ մյուս կողմից Հյուսիսային ու Հարավային Օսիայի միջեւ նորմալ հարաբերություններ հաստատելու հարցերը: Կուսովի խոսքերով ասած, Հյուսիսային Օսիան այսուհետեւ էլ կիրախոսի Հյուսիսային եւ Հարավային Օսիայի սոցիալ-տնտեսական ու մշակութային միավորումը, բայց որ խոսքը մի ժողովրդի մասին է, ում այսօր հայտնվել է երկու պետության կազմում: Մինչեւ այժմ չի լուծված Հարավային Օսիայի խաղաղական կարգավիճակի խնդիրը: Երկու տարի առաջ Հարավային Օսիայի խորհրդարանը նրա կարգավիճակը որոշեց որպես Վրաստանի Հանրապետության կազմի մեջ չմտնող հանրապետություն: Այսօր ստեղծված է միացյալ խառնակազմ հանձնաժողով, որի մեջ մտնում են Ռուսաստանի, Վրաստանի, Հյուսիսային եւ Հարավային Օսիայի ներկայացուցիչները: Հանձնաժողովն զբաղվելու է Հարավային Օսիայի խաղաղական կարգավիճակը որոշելու խնդրով:

Ինչպես հաղորդեց Թեյմուրազ Կուսովը, այդ հարցն ամենայն հավանականությամբ կլուծվի Ռուսաստանի, Հյուսիսային Օսիայի նախագահների եւ Վրաստանի ղեկավարի հանդիպման ընթացքում:

ԹՈՒՐՔԱՏԱՆ

Չենքի մատակարարման մենաշնորհը Ռուսաստանին

ԱՆԿԱՐԱ, 23 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐԿ-ԻՄԱ ՊՐԵՍ: Ռուսաստանը մենաշնորհ իրավունք ստացավ զենք ու ռազմական հանդերձանք մատակարարելու Թուրքմենիային: Նախագահ Սափարմուրատ Նիյազովի եւ «Ռոսվոորուժենիե» ընկերության գլխավոր տնօրենի առաջին տեղակալ Սերգեյ Օսիկովսկու հուլիսի 22-ին կայացած հանդիպման արդյունքը եղավ «1994-1996 թթ. Թուրքմենստանի պաշտպանական համալիրի նյութատեխնիկական ու սոցիալական ապահովման եւ նրա ճյուղերի ապառարկման համատեղ գործունեության մասին» գլխավոր համաձայնագրի ստորագրումը:

Աշգաբաթը այն գնահատում է որպես իր համար անչափ կարեւոր, քանի որ «Ռոսվոորուժենիեն» միակ համանման ֆիրման է, որը չպահանջեց անմիջական վճարումներ տարադրամով, սկզբնական վարկ տրամադրեց, համաձայնվեց վճարման բազմատարբերակությանը եւ փաստորեն դեռ մինչեւ պայմանագիր կնքելը, սկսած 1994 թ. մարտից, հանրապետություն էր փոխադրել ավելի քան 10 մլն դոլլարի իր ռազմավարական ապրանքը: Ինչպես հայտնի դարձավ, համաձայնագրի կատարման ընթացքում այդ գումարը պետք է աճի մի քանի անգամ: Չնշելով ստույգ թվեր եւ արտադրատեսականին, Աշգաբաթի պաշտոնյաները անձամբ հայտարարեցին, որ հանրապետությունը ունի բավականաչափ այն ամենի կարիքը, ինչ կարող է տալ ընկերությունը՝ ինքնաթիռներից ու մարտական տեխնիկայից մինչեւ հանդերձանք: Տիրանալով բուրժուական շուկային, «Ռոսվոորուժենիեն» ի գիտություն ընդունեց 94 թվականին վճարման դիմաց 6 միլիարդ խորանարդ մետր բնական գազ հատկացնելու Նիյազովի խոստումը: Թուրքմենստանից ներկայացված միակ պայմանը այն է, որ անթույլատրելի է մատակարարված զենքը վերավաճառել երրորդ երկրներ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

«Դուք գիտե՞ք արդյոք, որ հրաման է տրված հայերին հանել Գետաշենից»

Դա 1992 թվականի օգոստոսի 16-ին էր: Պլանավորված պրովոկացիայի մասին հայտնեցի Յանաեւին, Յազովին, Պուգոյին, Շապոշնիկովին, Կրյուչկովին: Ամեն ինչ սովորականի նման էր: Մեկը խաղախավարի էր խոսում, մյուսը՝ չոր, երրորդը՝ կտրուկ: Մենք մի բան էինք խնդրում. անել այնպես, որ պրովոկացիայի առիթ չլինի: Կանանց մեղադրել արդեն չի կարելի, որովհետեւ Հաթերքից ու Չափարից մի քանի տասնյակ երիտասարդների ներքին զորքերը ձերբակալել եւ հանձնել էին ազերիներին (իհարկե, ոչ անվճար): Հասկանալի ցանք չէր խնայում Պոլյանիչկոն, հրամայելով գեներալին գրավել գյուղը եւ վերջ: Պոլյանիչկոյի եռանդը ինձ հասկանալի էր: Նա շատ բան էր պարտք ադրբեջանցիներին: Հարկավոր էր վաստակել: Բայց կան բնակչության պաշտպանության եւ անվտանգության պահպանման նպատակով որպես երաշխիք պահել. ներքին զորքերի ճանակակազմ: Կրկնում եմ, խոսքը վերաբերում է տեղական բնակչության պաշտպանության եւ անվտանգության երաշխիքին եւ ոչ թե Մութալիբովի ու Պոլյանիչկոյի ծեծերին ընդունության գործի դառնալուն, որոնք տեղահանում են հայ բնակչությանը:

– Իմ գլխին փառք կարդալու փոխարեն լավ կլիներ հասնեիք այն բանին, որ երկու հանրապետությունների ղեկավարները նստեն բանակցության սեղանի շուրջ: Շուտով մենք ընդհանրապես կգնանք տարածաշրջանից, շուտով շատ բան այլ կերպ կլինի:

Դա օգոստոսի սկզբին էր:

Այդ օրը Գորբաչովը գտնվում էր Փարոսում: Ելցինն ու Նազարբաեւը Ալմա Աթայում պայմանավորվել էին իրենց վրա վերցնել միջնորդի դերը ղարաբաղյան կոնֆլիկտի կար- սում: Արդեն իրենք իրենց կրկնում են, իսկ դա վտանգավոր է: Ինչ-որ ցնցող բան է հարկավոր: Իգորը շուտ սկսեց հասկանալ, որ մեծական միտինգները վտանգավոր են: Սակայն Իգորի մասին հետո: Վերադառնանք օգոստոսի տասնիննի առավոտյան, Գորբաչովին: Գուցե դեռ ժամանակագրական կարգով երկար կխոսեի Գորբաչովի մասին, եթե հեռուստացույցի վրա տողեր չհայտնվեին, որոնց հաջորդեց հաղորդավարը: Լսեցի տեքստն ու սարսափեցի: Հետո միայն կլուսաբանեմ «Պուտչ», «ԳԿՉՊ»: Առայժմ ես սարսափեցի, զուտ օգտապաշտորեն մտածելով Ղարաբաղի մասին:

Պատկերացրեք միայն, Յանաեւը, որին ակտիվորեն եւ շատ արդյունավետ համախում էին Մութալիբովն ու Պոլյանիչկոն, Յազովը, որ Մութալիբովին համարում էր բանիմաց մարդ, ազնիվ կոմունիստ, որը [illegible] անհանգստանում է խորհրդային բանակի բախտի համար եւ մյուս

Էջեր ղարաբաղյան իրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

խորամանկում էր, ֆանացնում, երբեմն երկակի խաղ խաղում եւ հենց այդ պատճառով էլ վախից շատ էր ջանք թափում:

Հարկ եղավ կրկին դիմել ԿՐԻԿ-ին: Բոլորը, ում հետ հաջողվեց կապվել հեռախոսով, անմիջապես բուռն, եկան: Սմիռնովը, Լունինան, Շարապը, Այնթաբեանը: Օգոստոսի 18-ին նրանք արդեն աշխատում էին Հաթերքում ռացիայի միջոցով կապ պահպանելով մեզ հետ: Ես հասցնում էի միայն նրանց հեռագրերը ուղարկել Մոսկվա: Գնդապետ Սմիռնովն այցելեց պատանդներին, որոնք գտնվում էին գյուղում, տարբեր տեղերում, եւ հավաստիացրեց աշխարհին, որ նրանք բոլորն էլ ողջ եւ առողջ են: Թվարկեց հաթերքցիների դրած պայմանները. ազատել այն հայ պատանդներին, որոնց ռուսները (ավելի ճիշտ, ԽՍՀՄ ՆԳՆ զորքերը) ձերբակալել եւ հանձնել են ազերիներին:

Պուգոն համառորեն հրաժարվում էր վերցնել հատուկ հեռախոսը: Ես հեռախոսագիր ուղարկեցի Գորբաչովին, պահանջելով, որ Պուգոն անհապաղ վերցնի հեռախոսը եւ խոսի ԽՍՀՄ ժողպատգամավորի հետ:

Գորբաչովի սպասարկու հեռախոսավարի տեքստը գրանցելուց մեկ ժամ անց ինձ զանգահարեց ինքը՝ Բորիս Կառլովիչ Պուգոն:

– Ասացեք, ի՞նչ եք ուզում դուք մեզնից, հարցրեց ինձ Պուգոն, առանց բարեւելու:

– Ձեզանից ուզում եմ, որ պրովոկացիայի չենթարկվեք:

– Մենք ոչ մի պայման չենք ընդունելու: Ակտիված կլինենք բոլորին, մինչեւ վերջին մարդը ազատել: Եւ ազատել վերադարձնելով զենքը: Այլապես...

– Այլապե՞ս:

– Այլապես մենք օրենքի եւ կանոնադրության համաձայն ձեռք կառնենք անհրաժեշտ միջոցները:

– Այդի՞նքն:

– Ես չեմ հասկանում ի՞նչ եք ուզում դուք ինձնից: Արդեն քանի անգամ եմ հանդիպել, քանի անգամ է ինձ վիճակվել պատասխանել ձեր նամակներին ու հեռախոսագրերին: Հիմա էլ ահա նախագահի օգնականն հրամայում է ինձ կապվել ձեզ հետ: Ի՞նչ եք ուզում դուք:

– Ուզում եմ իմանամ, որ դուք Ղարաբաղում եք գտնվում ԽՍՀՄ Գերագույն խորհրդի 1989 թվականի նոյեմբերի քսանոցի որոշման համաձայն: Այնտեղ ընդգծված է տեղա-

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիս, 2, 7, 13, 16, 20, 23 հուլիս

գավորման հարցում: Այդ օրը գնդակոծվել էին Վերիշեն, Ձարոխ, Մյուրիշեն, Աղբուլաղ, Ավդուր, Ճարտար, Թալիշ գյուղերը:

Տիրոջը չճանաչող շները առաջին հերթին կծում են վիրավորներին

Օգոստոսի 19: Առավոտյան վեցին մոտ ինձ արթնացրեց հեռախոսազանգը: «Միացրու՛ հեռուստացույցը», ասաց ինձ գրգռված մի ձայն եւ լսափողը դրեց: Ես մեքենաբար սկսեցի կատարել հեռախոսով ինձ տրված հրամանը, առանց մտածելու, թե այդ ով էր ասողը եւ ժամը վեցին ի՞նչ հեռուստացույց: Միացրի: Երաժշտություն է: Չեմ հիշում՝ ինչ երաժշտություն: Կարծես դեռ չեմ արթնացել: Աշխատում է ենթագիտակցությունս: Այնքան էլ ուրախ երաժշտություն չէ, ուրեմն ինչ-որ մեկը մահացել է: Այդպես լինում է, երբ մեռնում է երկրի առաջին դեմքը: Ուրեմն, մտածեցի ես, Գորբաչովը:

Մինչ երաժշտությունը շարունակվում էր, խորանցելով եւ այծերը տրորելով մտածում էի Գորբաչովի մասին: Հիշեցի մեր առաջին հանդիպումը նրա կաբինետում՝ Սպարի հրապարակում գտնվող: Առաջ գալով նա դռան մոտ շատ ջերմ ողջունեց Սիլվա Կապուտիկյանին եւ խիստ չարությամբ նայելով ինձ, ասաց. «Սա այն Զորի Բալայա՞նն է, որ այսօր գիշերվա ժամը երկուսին հեռախոսով խոսել է Իգոր Մուրադյանի հետ եւ բառացիորեն հայտնել հետեւյալը. «Հարկավոր է էլի դիմանալ: Չկրես ժողովրդին»: Ես մտածեցի, եթե այսքան շուտ նրան հայտնել են իմ եւ Իգորի խոսակցությունը, ուրեմն այս դեպքը դեռ շատ ամուր է, ուրեմն ՊԱԿ-ը շատ ճշտորեն է աշխատում: Մտածեցի նաեւ, որ Գորբաչովի փոխարեն ես կպատժեի ինձ: Չէ՞ որ իրականում նա մասնեց ծառայությանը, որը ունկնդրում է իր քաղաքացիների հեռախոսային խոսակցությունները: Եւ իսկապես, երկու-երեք ժամը մեկ խոսում էի Իգորի հետ: Նա ինձ տեղեկացնում էր Երեւանի գործերի մասին, ես՝ Մոսկվայի: Չէ՞ որ մինչեւ Գորբաչովը, ես հանդիպել էի ԽՄԿԿ Կենտկոմի գաղափարախոսության բաժնի վարիչ, Գորբաչովի օգնական Շախնազարովի, խորհրդի անդամ Յակովլեւի հետ: Այնպես որ հաղորդելու շատ բան ունեի, նա էլ՝ ինձ: Իսկապես, գիշերը խոսել էի Իգորի հետ եւ նա ասաց, որ հազիվ է կարողանում պահել ժողովրդին: Նույն խոսքերն եմ ես խոսում է մի դիվիզիա էլ տեղավորել իր մոտ, պահել, կերակրել, խմեցնել հանուն ԽՍՀՄ-ի հզորության: Պուգոն, որ բնազդական աչալրություն է զգում, այսպես կոչված, փոքր ազգերի հանդեպ (այդպես լինում են նրանք, ովքեր մեղք ունեն սեփական ժողովրդի առաջ), Կրյուչկովը, որը իշխանության լծակի վրա ներգործող միջոց չուներ, բայց փոխարենը ազդեցություն ուներ Յազովի, Պուգոյի, Յանաեւի, Լուկյանովի եւ այլոց վրա: ԳԿՉՊ-ի մյուս անդամները ինձ քիչ էին հետաքրքրում: Մի բան պարզ էր, եթե դա լուրջ եւ երկարատեւ լիներ, ապա առաջին հերթին կտրվելու էր Ղարաբաղի գլխին: Մանավանդ որ, դրանցից շատերն էին կայսրության տապալումը կապում Ղարաբաղի հետ: Եւ հանկարծ առիթ է ստեղծվում դասատալ տեսնելու խռովարար կղզու հետ: Կյանքի տրամաբանությունն ինքն է հուշում հանդես գալ «պուչի» դեմ: Հաթերքից առաջին գնահատականը տվեց Վոլոդյա Սմիռնովը հեռախոսով. «Գիտե՞ս, ասաց նա, տեղի է ունեցել ամենաանհավանական բանը: Մի շաբաթվա մեջ երկիրը գուցե կպառակտեն եւ դեմոկրատիան կխեղդեն արյան մեջ: Այդպես եմ դատում, որովհետեւ այստեղ գտնվող գեներալները մի օրվա մեջ անճանաչելիորեն փոխվել են: Հանդուգն են դառնում աչքիդ առաջ: Երբ երեկ դեռ հնարավոր էր խոսել նրանց հետ, այսօր՝ տասնիննին, ոտքից գլուխ ամբարտավանություն են: Ընդունի՛ր հեռագիրը»: Եւ ես ընդունեցի հերթական հեռագիրը:

Դա իմ կյանքի ամենածանր օրն էր: Ինչպես ասում են, շունը տիրոջը չի ճանաչում: Հանուն պահի բերելով, տիրոջը չճանաչող շները անհապաղ կգնան հերթական պրովոկացիայի: Քաղաքում պատանդներին ազատելու պատրվակի տակ կհարձակվեն գյուղի վրա, իրենց կկոտորեն եւ՛ տղամարդկանց, եւ՛ գյուղի բնակիչներին եւ կշարունակեն ցեղասպանությունը տարածաշրջանում: Ափսոս, մենք չէինք սխալվում: Եղենա Լունինան հայտնեց, որ գյուղը շրջապատել են երեսուն զրահամեքենաներ: Սոլդատները խոսում են առարկություն չընդունող տոնով: Միակ մարդը, որ նրանց դեմ դեռ առճակատում է, Բաբկովյան է: Նրանից դեռ խուսափում են պարեսն ու մյուս հրամանատարները: Ամեն ժամ կարելի է սպասել պրովոկացիայի: Բաքվից արդեն հրաման է ստացվել: Պոլյանիչկոն շատ է շտապեցնում:

Շարունակելի

ԵԹԵՐԻ ԼԵԶՈՒՆ

Եթե հայերենը լեզու ունենար, ի՞նչ կասեր...

«Այնտեղ մարզական խաղեր են լինելու **բավականաչափ շատ հետաքրքիր**» («Երեւան», 15.7): Այստեղ անհամատեղելին համատեղելի է դարձել: Այնուամենայնիվ, ո՞ր առածին հավատանք, բավականաչա՞փ հետաքրքիր, թե՞ շատ հետաքրքիր: Անհամանման հակասության մի այլ օրինակ. «**Բավականին շատ լավ ուշադրություն է** դարձնում մեր երեխաներին» («Երեք ցպահանջ», 13.7): Գուցե «բավականին ուշադրություն է դարձնում» ասելը բավականին ճի՞շտ է: Խոր զգուշանալու արտահայտելու համար «շատ լավ ուշադրություն է դարձնում մեր երեխաներին» արտահայտման ձեւը միանգամայն բավական է: Եւս մի նախադասություն՝ արտահայտման եղանակով հար եւ նման առաջիններին. «Սա, գիտե՞ք ինչ, մի **քիչ բարբարոս** երեւույթ է փողոցներում մարդ սպանելը» («Երեւան», 13.7): Ի՞նչ է նրբանկատություն հանդես բերում ռադիոլրագրողը: Փողոցում մարդ սպանելը իրոք բարբարոսություն է, որ քիչ կամ մի քիչ լինելու հետ չի համատեղվում: Բարբարոսությունը բարբարոսություն է:

«Երեկ ես **դավերենեսը** վերցրել եմ, գնացել, սպասել եմ» («Երեք ցպահանջ», 13.7): Հիմնարկի տնօրենը պետք է որ գործածեր հայերեն «լիազորագիր» բառը, որը մեսաղես հիշատակվում է գործավարական խոսքում: Պաշտոնական խոսքում ինչպես վերոհիշյալ նախադասությունը վկայում է, որ գլխավորած հիմնարկի գործավարության լեզուն շատ էլ հայեցի չէ:

«Չի ընդունում ոչ մի **էքսպանսիվություն**» («3-րդ ալիք», 16.7): Հեռուստահաղորդումները միայն մասնավորականության համար չեն, եւ հայերենն էլ կարիք չունի այս բառի, երբ ունի արտառոցություն, արտասովորություն, տարօրինակություն եւ այլ համարժեքներ: Ուրեմն՝ ճիշտ ձեւերն են. «Արտառոց ոչինչ (ոչ մի արտառոցություն, արտառոց ոչ մի բան) չի ընդունում», կամ՝ «Ոչինչ անսովոր (ոչ մի անսովորություն, անսովոր ոչ մի բան) չի ընդունում»: Մեր լեզվի համար, խոսք որ, արտառոց բան:

«**Վաղը կամ ռազ** կաշխասի նոր երգը» («Բարեւ», 17.7): Փոխանակ. «Վաղն էլ հենց կաշխասի նոր ողերգը»:

«**Սպորտային** կազմակերպությունների համար սահմանել արտոնություններ» («Մայրաքաղաք», 15.7): Փոխանակ. «Մարզական կազմակերպությունների համար սահմանել արտոնություններ»: Այս «սպորտային»-ը արտառոց է հնչում, քանի որ այլալեզու «սպորտ» արմատը բաղադրություններում վաղուց տեղի է տվել մայրենի «մարզ» արմատին՝ մարզական, մարզանք, մարզիկ, մարզիչ եւ այլն:

ԵՐՎԱՆԴ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ,
ՀՀ կառավարությանն առընթեր լեզվի պետական տեսչություն

ԳՐՔԵՐ

Արգասավոր ներդրում կլինիկական բժշկության բնագավառում

Լույս է տեսել Վիգեն Հարությունյանի եւ Գագիկ Գրիգորյանի «Ախտանիշներ եւ համախտանիշներ ներքին հիվանդությունների ժամանակ» գիրքը (Երեւան, «Լույս» հրատարակչություն, 1994 թ. հայերեն լեզվով): Բժշկագիտության մեջ այսպիսի հրատարակումն արժեւորվում է նրանով, որ չունի համարժեքներ: Ամենից առաջ հարկ է հատուկ ընդգծել գործնական տեսակետից այս գրքի հույժ կարեւորությունը: Բժշկական տերմինաբանությունը լի է էպոնիմային անվանումներով, որն զգալիորեն դյուրացնում է ախտորոշիչ հիմնահարցերի լուծումը եւ միեւնույն ժամանակ մինչ այժմ չեն եղել հրատարակումներ, որոնցում առավել լիարժեքորեն համատեղվեին բժշկի ինտերնիստի գործնական աշխատանքում հանդիպող ախտանիշների (սիմպտոմ) ու համախտանիշների (սինդրոմ) բոլոր էպոնիմային անվանումները: Վ. Հարությունյանի եւ Գ. Գրիգորյանի գիրքը պատշաճ ձեւով լրացնում է այդ բացը: Գրքի հեղինակներին ոչ միայն հաջողվել է ի մի բերել հսկայական քանակությամբ ախտանիշների ու համախտանիշների էպոնիմները, այլեւ սպառիչ ախտանիշների ու համախտանիշների, այս կամ այն երեւույթների զարգացման մեխանիզմների ու հիմնական տարբերակիչ ախտորոշիչ չափանիշների հակիրճ, սեղմ եւ միաժամանակ դրանց սպառիչ նկարագիրը նմանօրինակ ձեռնարկի սահմաններում: Հույժ կարեւոր ու գնահատելի է այն, որ ախտանիշների ու համախտանիշների նկարագրության եւ դրանց զարգացման ախտաբանաֆիզիոլոգիական հիմունքների վերլուծության ժամանակ հեղինակները խստորեն հետեւել են գիտականորեն հիմնավորված տեսություններին ու վարկածներին եւ, ամենակարեւորը, ձգտել են յուրաքանչյուր ենթադրություն կամ եզրակացություն հիմնավորել մեծ թվով փաստական գիտական տվյալներով: Առհասարակ գիրքը բովանդակալից է եւ այլի է ընկնում փաստարկված տվյալների մեծ ճշգրտությամբ՝ բնորոշ տեղեկատու ձեռնարկներին: Չնայած առանց կասկածի կարելի է հավաստել, որ այս գիրքն իր բնույթով ավելի մոտ է ձեռնարկի, քան տեղեկատու հրատարակության, այն շատ է հեռացել սովորական տեղեկատու գրքի սահմաններից: Անտարակույս, ճիշտ են վարվել հեղինակները, գրքում ընդգրկելով նաեւ բազմաթիվ ոչ էպոնիմային ախտանիշներ ու համախտանիշներ, զգալիորեն դյուրացնելով դրանց ըմբռնումն ու մեկնաբանումը:

Հեղինակների առջեւ ծառացած մեծարժեք հիմնահարցերը հաջողությամբ լուծվել են, մասնավորապես էպոնիմների հայերեն համարժեքների ստեղծումն ու մի շարք ախտանիշների ու համախտանիշների անվանումների պարզաբանումը: Ըստ էության, հեղինակները կատարել են նաեւ տերմինաբանական բնույթի [illegible] եւ պատասխանատու աշխատանք: Այդ ազգանուններից շատերը հայերեն տառադարձությամբ ներկայացվում են առաջին անգամ եւ մի շարք տերմիններ էլ բարգմանված են առաջին անգամ: Որոշ էպոնիմներ ու տերմիններ, միանգամայն տեղին, գրված են լատիներեն: Խիստ օգտակար ու հետաքրքրական, ժամանակակից գիտական մակարդակով շարադրված այս գիրքը, անտարակույս, յուրաքանչյուր բժիշկ ուսանողի եւ բժշկի համար կդառնա սեղանի գիրք, պատշաճ դեր խաղալով մասնագիտական մակարդակի բարձրացման գործում:

ՌՈՒԲ. ԲՈՂՈՍՅԱՆ,
Բժշկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

« Ե Վ Ա »

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ սովորելու 1-3 ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով. օպերատոր-ծրագրավորող, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա, անգլերեն լեզու սկսնակների համար: Communicative course in English, Learning American English, The Cambridge English course (2 ցիկլով), … TOEFL, բանկային գործ, հաշվապահություն եւ … համակարգիչների կիրառումը …

… Ընդունելությունն ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը:
Հասցեն՝ Մաշտոցի 4 (…), հեռախոս 58-21-22

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Գաղտնիք չէ, որ Թուրքիայում անձնական շահի ակնկալիքով պաշտոնի չարաշահումը, կաշառակերությունը եւ կոռուպցիան նոր երեւույթներ չեն եւ ինչ-որ տեղ նույնիսկ «լեգալ» են ընկալվում։ Դեռ Օսմանյան կայսրությունից ժառանգություն մնացած այս երեւույթները հանրապետական Թուրքիայի քաղաքական գործիչներից շատերի հարստացման հիմնական աղբյուրն են, ինչից ժամանակին իրենց բաժինն էին ստացել նաեւ Օզալների եւ Դեմիրելների ընտանիքները։ Հետեւաբար տվյալ դեպքում այս առումով Չիլլեր սոց ընտանիքի ավանդույթներում։

Եւ ահա, նախագահության ընտրարշավի նախօրեին նա բերում հրապարակեց իր անձնական գույքի ցանկը, կցելով նաեւ դրամական նկատմամբ աճի աղյուսակն ըստ տարիների։ Համաձայն այս աղյուսակի, 1973 թ. նրա ընտանիքի եկամուտը կազմել էր 30 հազար դոլլար, որն այսօր հասել է 23 միլիոն դոլլարի։ Ընդ որում, այս գումարից դուրս է մնացել ԱՄՆ-ում ներդրված 7 միլիոնը, որի հաշվին Չիլլերների ընտանիքը գնել է հյուրանոց, դպրոց, գործարան եւ այլն։ Դուրս էր գալիս, որ 21 տարում նրանց ունեցվածքը ա-

ճել էր... 750 անգամ, ինչը աշխարհում տեսնելը հազվադեպ երեւույթ է։ Այնուհետեւ նա ընկերակցված զանկում տեղ են գտել

գալով խորհրդարանի առաջիկա նիստի ժամանակ, երբ պատգամավորների մեծամասնությունը դեմ քվեարկեց Չիլլերի ունեցվածքը խորհրդարանային հետաքննության ենթարկելու առաջարկին։ Չնայած Չիլլերի քննարկման ընթացքում Կարայալչընի պաշտպանած մի այլ նախագիծ, որով նախատեսվում է հատուկ խորհրդարանային հանձնաժողով ստեղծել, մեղադրանքով խմբակցություն ունեցող քաղաքական կուսակցությունների առաջին դեմքերի, նրանց ամուսինների, զավակների եւ եղբայրների (քույրերի) ունեցվածքի աղբյուրները ճշտելու նպա-

ԹՈՒՐՔԻԱ

Չիլլերը հավակնում է շատ հաջողությունների եւ պահանջում

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՅՈՒՃՅԱՆ

Չիլլերների ընտանիքի ունեցվածքի շուրջ ընդդիմության բարձրացրած աղմուկը շարունակում է մնալ Թուրքիայի ներքաղաքական կյանքի համար առաջին իրադարձությունը։ Իր դեմ ուղղված մեղադրանքները չեզոքացնելու նպատակով Չիլլերը դեռ հունիսի 10-ին հրապարակ էր հանել ներկայացրել, որը սակայն չէր բավարարել ոչ միայն ընդդիմությանը, այլ նաեւ իր կուսակցության՝ ճշմարիտ ուղու ժողովրդավարական բանի, ինչպես նաեւ կոալիցիայի կրտսեր գործընկերոջ՝ Սոցիալ-դեմոկրատական ժողովրդական կուսակցությանը։

րի քաղաքական գործունեությանը վերջ տալու նպատակով ծավալված կամպանիայի լոկ բաղկացուցիչ մասն է։ Վարչապետին մեղադրողների թվում նախագահ Դեմիրելի եւ Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Ջինդորուքի հայտնվելը կարծես թե ավելի բարդեց կրքերը, եւ վերջիններս իրենք են ընկնում իրենց իսկ փորած փոսը։

Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահության հուլիսի 14-ին նշանակված արտահերթ նիստի օրակարգում կար մեկ հարց. խորհրդարանական հետաքննություն սկսել Չիլլերների ունեցվածքի աղբյուրները պարզելու համար։ Մայր հայրենիք կուսակցության ներկայացրած այս առաջարկը նախընթաց պաշտպանվում էր կառավարության սոցիալ-դեմոկրատական թեւը՝ Մուրատ Կարայալչընի գլխավորությամբ, ինչը նախապատրաստությունից հանեց Չիլլերին։

Գնալով ակնհայտ է դառնում, որ արհամարհական վերաբերմունքը Չիլլերի՝ որպես քաղաքական գործչի եւ տնտեսագետի ընդունակությունների հանդեպ, մեղմ ասած, սխալ դուրս եկավ։ Թուրքական «երկաթե լեդին» ոչ միայն կարողացավ պահպանել իր իշխանությունը, այլ նաեւ կարծես թե իր հակաքննադատական քաղաքականությամբ ընդամենը երեք ամսում կանգնեցնել տնտեսական անկումը, ինչի մասին են վկայում բարձրացող լիրայի կայունացումը (վերջին ամիսների արժեզրկումը չէր գերազանցում 7 տոկոսից) եւ կենտրոնական բանկի արտարժութային ռեզերվների ավելացումը 1.5 միլիարդ դոլլարով՝ փաստորեն չաշխա-

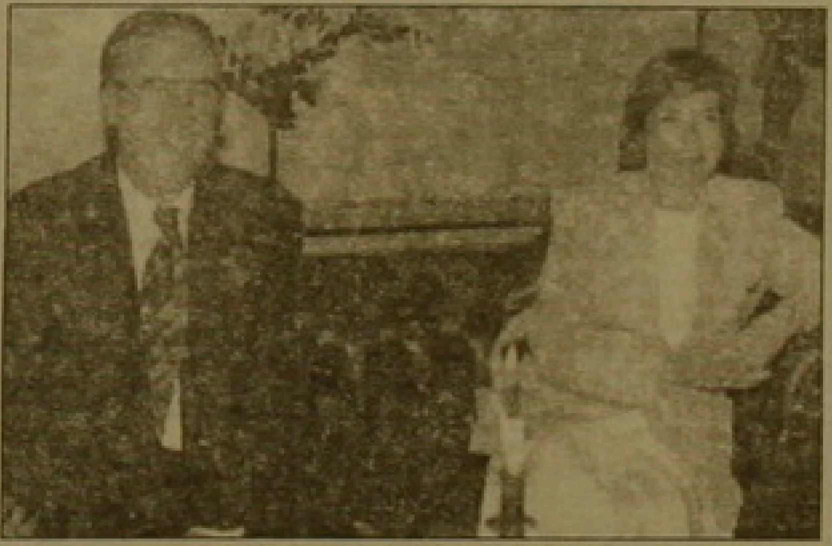

խարծակման սպառնալիք ուղղեց իր գործընկերոջը՝ Կարայալչընի դեմ, ասելով, որ կարող է հեռանալ քաղաքականությունից։ «Սակայն եթե ես հեռանամ, ասաց Չիլլերը, դոլլարի գինն անմիջապես կթռնի, տոկոսները կբռնեն... արտասահմանյան օգնությունը անմիջապես կկտրվի... ահաբեկչության դեմ պայքարը կխառնվի, բանվորներին փողոց կնետեն»։ Այս նախազգուշության ամեն մի բառադարձ շրջափում էր այս կամ այն խավի շահերը, ինչը լավ հասկացան թե Կարայալչընի կառավարության հրաժարականը հանգեցրեց կլինի սոցիալ-դեմոկրատների կուսակցության փախուստին), թե տարբեր կուսակցությունները ներկայացնող պատգամավորները։ Դա իր արտահայտությունը

նաեւ Դեմիրելի աներձագ Ալի Շենների ու Մայր հայրենիքի գլխավոր նախագահ Մեսութ Յըլմազի եղբայր՝ Թուրգութ Յըլմազի, եւ բացակայում է շատ գաղտնի հայտնի առաջնորդ Ալփասլան Թյուրքեշի անունը, ինչը, հավանաբար, բացատրվում է վերջինիս աջակցությամբ Չիլլերին բոլոր հարցերում։

Ըստ երեւույթին, առաջիկայում շատ օրեր են սպասում Դեմիրելին, Օզալի զերդաստանին, Յըլմազին, Էրբականին, Ջինդորուքին, Էջեւիթին եւ այլն։ Չիլլերը նրանց փորած փոսից, ընդդեմների կամ ամբողջությամբ ձեռնոցներով, կարողացավ դուրս գալ պահպանելով իր աթոռը։ Այժմ արդարանալու եւ փրկության ուղիներ գտնելու հերթը նրա ընդդիմախոսներինն է։

ՏԱՄՈՒՈՍ

Սեպտեմբերին կանցկացվեն Քվեբեկի խորհրդարանի ընտրություններ

ՕՏՏԱՎԱ, 25 ՅՈՒԼԻՍ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Սեպտեմբերի 12-ին կանցկացվեն Քվեբեկի ազգային ժողովի (խորհրդարանի) ընտրություններ, կիրակի օրը հայտարարեց Կանադայի այդ ֆրանսալեզու նահանգի վարչապետ Դենիել Ջոնսոնը։ Կանադայի պատմության մեջ նահանգներից մեկի ընտրությունները դեռ երբեք այդքան մեծ ուշադրության չէին արժանացել։ Դա բացատրվում է նրանով, որ դրանց արդյունքից մեծապես կախված է, թե Կանադան արդյոք կմնա՞ միասնական երկիր, թե մոտ ապագայում կարող է մասնատվել։ Ինչպես արդեն նախօրը հայտարարել է Քվեբեկյան կուսակցության ղեկավար Ժակ Պարիզոն, ընտրություններում հաղթանակի հասնելու դեպքում ամենաուշը տասն ամիս անց նահանգում կանցկացվի համաձայնություն նահանգի անկախության հռչակման հարցի շուրջը։

Մուբարաքը տարհամոզում է Ասադին

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 25 ՅՈՒԼԻՍ, ՏԱՍՍ։ Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը շաբաթ օրը այցելեց Սիրիա եւ ավելի քան 2 ժամ առանձնազրույց ունեցավ նախագահ Հաֆեզ Ասադի հետ։ Անցյալ երեքշաբթի օրը Սիրիայի նախագահի հետ Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերի ունեցած հանդիպումից հետո, որը իրադարձությունների կարծիքով անհաջող ավարտ էր ունեցել, նախագահ Մուբարաքի այցի նպատակն էր տարհամոզել նախագահ Ասադին միանալու միջինարեւելյան առանձնացման խաղաղ կարգավորման գործընթացին։ Առանձնազրույցից հետո նախագահ Ասադը հայտարարեց, թե ինքը վստահ չէ, թե այս տարի կհաջողվի՞ որեւէ առաջադիմություն արձանագրել Իսրայելի հետ բանակցություններում, որոնք, ըստ իր բնորոշման, դեռեւս գտնվում են «փոխադարձ հետաքննության հանգրվանում»։

ՀԱՅԱՍ

Հատուկ բանկ Հարավսլավիայի ցեղասպանների համար

ՀԱԱԳԱ, 24 ՀՈՒԼԻՍ, ՌՈՒԱ-ՊԻՈՐԴ։ Վերջերս նախկին Հարավսլավիայի գործերով ՄԱԿ-ի միջազգային ատյանի դատախազ նշանակված հարավաֆրիկացի դատավոր Ռիչարդ Գոլդսթոնը այն կարծիքն հայտնեց, որ «խաղաղ բնակչության հանդեպ ցեղասպանության գործադրմանը վերաբերող առաջին մեղադրական եզրակացությունները կպատրաստվեն արդեն այս տարվա աշնանը»։ Նա ատյանի դատախազության ամենաբարդ խնդիրն է համարում մեղադրյալներին Հաագա հասցնելը։

Գոլդսթոնն ակնկալում է, որ վկաների թիվը կհասնի հազարների։ «Մեր մոտեցման մեջ, նշեց նա, եղնում ենք հետեւյալ սկզբունքից. ովքեր մարդու իրավունքներին հակառակ հրամաններ են արձակել, ավելի մեծ պատասխանատվություն են կրում, քան կատարողները»։ Հոլանդիայի իշխանությունները հիմնավորապես պատրաստվում են դատավարությանը. Հաագայում ավարտվում է ՄԱԿ-ի հատուկ բանտի կառուցումը, որը նախատեսված է պատերազմական հանցագործների համար։

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Յասեր Արաֆաթը փոխեց հասցեն

Վերջերս Յասեր Արաֆաթը կնոջ եւ մի քանի տասնյակ օգնականների ուղեկցությամբ ժամանեց Գազա, որտեղ ձեռնամուխ եղավ պաղեստինյան ինքնավարության անմիջական ղեկավարմանը։ «Նախագահն այստեղ ժամանել է ընդմիշտ եւ անմիջապես անցել աշխատանքի», լրագրողներին հայտարարեց Արաֆաթի տեղեկատվության գրասենյակի ներկայացուցիչը։ Իսկ ինքը՝ Արաֆաթը, ավելի բազմախոս էր՝ «Ես յափազանց լավատեսորեն եմ նայում խաղաղ գործընթացի շարունակմանը։ Ենթադրում եմ, որ մի քանի ամիս հետո այն կավարտվի։ Ինձ հուսադրում է այն, ինչ ինձ ասաց Ռաբինը ՊԱԿ-ի եւ Իսրայելի տնտեսական համագործակցության մասին։ Դա ինքնավարությանը շատ կօգնի»։ Իսրայելական ընդդիմադիրները, որոնք դեմ են Պաղեստինի հետ պայմանագրական գործընթացին, հիշում են ՊԱԿ-ի ղեկավարի ծառը, որը արտասանեց Թունիսում, նախագահական պալատում, Գազա մեկնելու նախօրյակին, եւ ընդգծեց ձգտումը բոլոր միջոցներով շարունակել պայքարը մինչեւ հաղթական ավարտ, մինչեւ Երուսաղեմ մայրաքաղաքով պաղեստինյան պետության ստեղծում։ Տեղեկատվության արեւմտյան զանգվածային միջոցները, մասնավորապես Ռոյտեր գործակալությունը, նշում են, որ տեղացիները Արաֆաթի վերադարձին զուսպ վերաբերվեցին։ Գազայի գրեթե միլիոնանոց բնակչությունից նրան դիմավորեցին ընդամենը մի քանի տասնյակ մարդ։ Իսրայելի արտաքին գործերի նախարար Շիմոն Պերեսը ՊԱԿ-ի ղեկավարի ժամանումը կապեց Իսրայելի տարածքում պաղեստինա-իսրայելական բանակցությունների հնարավոր անցկացման հետ, որոնք այժմ տեղի են ունենում Կահիրեում։

Արաֆաթի ժամանումը պաղեստինյան ինքնավարման հող նշանավորեց ՊԱԿ-ի գործունեության թունիսյան 12-ամյա փուլի ավարտը։ Այժմ, ճիշտ է, Գազա են տեղափոխվում կազմակերպության ոչ բոլոր կառույցները։ Թունիսում մնում են քաղաքական եւ օպերատիվ բաժինները ու ՊԱԿ-ի արխիվը։ Այստեղ շարունակում են աշխատել նաեւ Արաֆաթի մի քանի բարձրաստիճան զինակիցները։ ՊԱԿ-ի ղեկավարի թունիսյան բնակարանը առայժմ կմնա կազմակերպության տրամադրության տակ։ Այն մտադիր են օգտագործել որպես Թունիսի

աշխատում էին Արաֆաթի հետ։ Իսրայելական թերթերը նշում են թունիսյան նախագահական պալատում տեղի ունեցած հրաժեշտի ծոխ արարողությունը, որը կազմակերպել էին Թունիսի իշխանությունները։ Արաֆաթի Գազա մեկնելու նախօրյակին Թունիսի նախագահ Զին ալ Աբիդին Բեն Ալին ՊԱԿ-ի ղեկավարին հանձնեց պետական բարձրագույն պարգեւը՝ «Նոյեմբերի 7-ի՞շքանշանը»։ Բեն Ալիի խոսքերով, Թունիսն այսուհետեւ եւս ամեն կերպ կօգնի պաղեստինցիներին։

Միեւնույն ժամանակ մեկնաբաններից շատերը նշում են, որ 12 տարի ՊԱԿ-ը բավականին հոգս պատճառեց Թունիսի ղեկավարությանը։ Արաբական աշխարհի հակասությունները, որոնք ստեղծվել են իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության շուրջ, արաբական խոշոր կազմակերպությունների ղեկավարների միջեւ մշտապես մանեւրելու անհրաժեշտությունը, որոնք դեմ էին ՊԱԿ-ի ղեկավարի քաղաքականությանը եւ վերջապես զուտ նյութական ծախսերը՝ այս ամենից ազատվելը նպաստում է այն թեթեւացմանը, որն այսօր անկասկած զգում է պաշտոնական Թունիսը։

ԼԱՏՎԻԱ

Սեյմը փոփոխություն մտցրեց քաղաքացիության մասին օրենքի մեջ

ՌԻԳԱ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ ՍՈՒՐՖ։ Լատվիայի Սեյմը այսօր մի շարք փոփոխություններ ու լրացումներ մտցրեց «Քաղաքացիության մասին» օրենքի մեջ։ Դա արվեց երկրի նախագահ Գունտիս Ուլմանիսի պահանջներին եւ միջազգային կազմակերպությունների, մասնավորապես Եվրախորհրդի, ԵԱՀԽ-ի եւ Եվրոպական միության հանձնարարականներին համապատասխան։

Լատվիայի քաղաքացիության մասին օրենքի վերջնական տարբերակում, որն ընդունվեց 58 ձայնով ընդդեմ 21-ի (4 ձեռնպահ), բացակայում է քվոտաների սկզբունքը։ Դրա փոխարեն սահմանվում է Լատվիայի քաղաքացիություն չունեցող մշտական բնակիչների «մասնակցության» «ալիքաձեւ» ժամանակացույց։ Դրա համաձայն 1996 թվականի հունվարի 1-ից մինչեւ 2000 թվականը լատվիական քաղաքացիության խնդրագրեր կարող են տալ Լատվիայում ծնված անձինք։ 2001 թվականից՝ անխտրաբար եղած ժամանակ Լատվիա բնակություն հաստատած անձինք, մեկ տարի անց՝ մինչեւ 30 տարեկան հասակում այդ երկիր մուտք գործած անձինք, իսկ 2003 թվականից՝ մնացած բոլորը։

Եղած տվյալների համաձայն, Լատվիայում ապրող ավելի քան 800 հազար ոչ «քաղաքացիներից» քաղաքացիություն ստանալու իրավունք ունեն 700 հազար մարդ, այսինքն նրանք, ովքեր ծնված են երկրի բնակիչների հիմնական մասում։ Նրանցից մոտավորապես 150-200 հազարը, օրենքի հեղինակների խոսքերով ասած, լատվիական քաղաքացիություն կարող են ստանալ արտահերթ, այսինքն, օրենքի ուժի մեջ մտնելուց անմիջապես հետո։ Դրանք են քաղաքացիություն չունեցող լատիշները, ազգությամբ լիտվացիներն ու էստոնները, քաղաքացիների ամուսինները եւ բնակչության եւս մի շարք կատեգորիաներ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Ձաղ գաղթականների ճամբարում

ԴԵԼԻ, 25 ՀՈՒԼԻՍ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ 60 սպանված եւ 100-ից ավելի վիրավոր՝ սա է այն զանգվածային ջարդի արդյունքը, որ Հնդկաստանի հյուսիս-արեւելքում գտնվող Ասամի նահանգի գաղթականական ճամբարներից մեկում կազմակերպել էին բոդո ցեղի զինյալները։ Կիրակի օրն ահաբեկիչները ներխուժեցին ճամբար եւ ավտոմատներից կրակ բացեցին սարսափահար մարդկանց վրա։ Համծակվողներին հաջողվեց փախչել վրա հասած ոստիկանական ստորաբաժանումների հետ կարճատեւ փոխհրաձգությունից հետո։ Բոդոները ձգտում են ստեղծել Բոդոլենդ առանձին նահանգ եւ դրա տարածքից արտաքսել բոլոր մյուս ցեղերին։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՅԹ

Ֆրանսիական մշակույթը փնտրում է իր ինքնությունը

Հարցազրույց «La Croix» թերթի մշակույթի բաժնի վարիչ Ժան-Լուիս Մասիայի հետ

– Ձեր օրաթերթը կրում է «Խաչ» անունը։ Արդյո՞ք այն կրոնակա՞ն է։

– Այն կաթոլիկական թերթ է, որ հիմնել են կրոնականները։ Իհարկե, մեր խաղաղականության մեջ կա կրոնական ուղղվածություն, սակայն, երբ համեմատենք, 20 տարի առաջ պահանջներ, թեմաներ կային, որ ուղղված էին և վերաբերում էին այս խնդրին։ Այժմ մենք գրում ենք ամեն ինչի մասին, ինչը կա, դարձյալ կաթոլիկական թատ[illegible] նույն դերը 40 տարի։

– Դուք եկեղեցական համայնքին կողմնակի՞ց եք։

– Այո։

– Կարծո՞ւմ եք, որ կարելի է անդրծել եկեղեցական կամ համաեվրոպական մշակույթ և եթե այո, ինչպե՞ս դրանում կարտահայտվի ֆրանսիական մշակույթի ինքնությունը։

– Երկու հարցը փոխկապակցված են։ Հենց Ֆրանսիան է փորձում այս հարցի շուրջ։ Շարժվում չհամարել, փանիչների, առանձնահատկությունների, որ կհաստատվի բոլոր եվրոպացիներին։

– Ֆրանսիական մշակույթը պայքարո՞ւմ է ամերիկանիզմի դեմ։ Եւ ինչպե՞ս։

– Այդ նմանինչ երբեմն անհայտ կամ անմիջական ձևով, ինչպես օրինակ ֆրանսախոսության մասին Տուբոնի օրենքը, օգնելով ֆիլմերի ստեղծումը։ Մյուս միջոցը կրթությունն է և այն մեծ վիճաբանությունների դաշտ է

[illegible] կանխատեսում եմ հնարավորություններ։

– Դուք պատկանում եք հաղորդակցությա՞ն ու՞ց բնույթի, թե ձախ։

– «Խաչը» բոլոր կարգերի թերթն է։ Մենք աշխատում ենք երկու կողմի շահերը։ Չմոռացած գաղափար չէ, որ մեր բնակչության մեծամասնությունն աջակողմյան է։

– 60-70-ական թվականներին ֆրանսիական մշակույթում մեծագույն հեղափոխության էր, որի արդյունքն ամրագրված են մինչ այժմ։ Արդյոք այդ վերելքը ճգնաժա՞մ է այժմ։

– Մշակույթը բազմազան է։ Նախկին խոսքը որ բաղձին է փնտրելում։ Ընդհանուրի գաղափար չէ, որ ոչ միայն Ֆրանսիայում, այլ ողջ Եվրոպայում մեր ընթացիկ տարիներին շատ հաստատված է մշակույթի անկում, գաղափարների ճգնաժամ, ստեղծագործական ճահճացում։ Կարծում, Սարտրի մահից ի վեր դեռևս չունենք մեծ փիլիսոփաներ։ Միակ նոր դպրոցը նորվեպականներինն է։

– Ո՞րն է ձեր կարծիքով անկման պատճառը։

– Մի քանիսն են. ազգային ինքնագիտակցության կորուստ, ամերիկյան ճնշող ազդեցությունը և իհարկե, կրթության դրամի նվազումը։ Ֆրանսիական ստեղծական հաստատություններում դասավանդման մակարդակն ու ոսկը խիստ ընկել է։ Համեմատած 50-ական թվականներին լեզուն, պատմությունը և մյուս առարկաները ուսուցվում են խառնաշփոթ, անկապ ձևով, առանց մեկին իր մերօրյա ոճի։ Ամերիկանիզմն էլ իր գործն է անում։ Գիտեմ, վիդեոների կամ կինո-կոլոսի մակարդակով ամերիկանացումն ազդում է նաև մյուս բոլոր գաղափարների ու դրոշների վրա։ Տեսեք, «Երկարյա փառագույրի» վիդեոներից հետո սովորաբար ամենական հասարակությունը վրա ուժով ամերիկյան ֆիլմերին, գրականությանը։

– Նույն երևույթը առկա է և Ֆրանսիայում։

– Անշուշտ, անշուշտ, բայց գործընթացը մեր երկրում շատ համեմատակցությամբ, լինի անգլիական, թե խաղաղական առողջութ, կլ չեմ խոսում Բուլղարիայի, Ռումինիայի և այլ բաց երկրների մասին։

– Տարօրինակ չէ՞, որ վերջին ժամանակներս անգլիական և խաղաղական ֆիլմերը շատ հաջող են և մեծ արձագանք են գտնում, ինչը չի տալիս ֆրանսիական կինոյի մասին։

– Իրավացի եք, բայց չմոռանամ, որ նրանք տարին մոտ 10 ֆիլմ են թողարկում, իսկ Ֆրանսիան 100-120։ Սակայն ճիշտ է, որ մեր կինոն մի տեսակ փակուղու մեջ է մտել։ Ավելորդ սպառնալիքները թվի, իր ժառանգություն և ամերիկյան ճնշման ու նոր հանդիսատեսի երևույթի միջև։ Հանդիսատեսի գործոնը շատ կարևոր և սահմանողն է։ Բազմաթիվ ֆիլմեր, որ շատ ինտելեկտուալ, շատ ֆրանսիական, շատ նուրբ ու հմայիչ են, սակայն ոչ մեկին չեն հետաքրքրում։ Մշակույթը միավորելու համար ամենադյուր երկու տեսակ կա։ Մեկը «մամլիկի» միջոցով, օրինակ, սա ամերիկյան մեթոդն է։ Նրանք գնում են ամեն ինչ, սարածները, դասախոսները, ստորագրողները, ֆիրմաները։ Երրորդականը դրա է լինի մի մշակույթ, որը դիմում է երրորդներին, որ խոսում է երրորդներին մասին։ Նախագաղափարն այն է, որ դաշնակիցները միմյանց օգնելու հնարավորություն ունենան ստեղծելու գեղարվեստական մշակութային արժեքներ լույս յուրահատուկ չա[illegible]

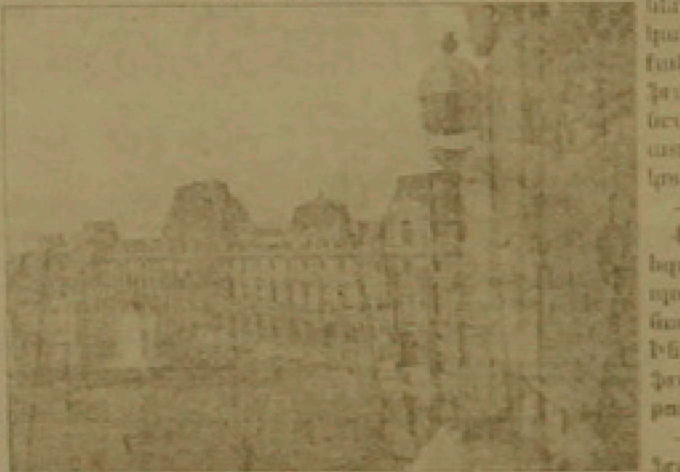

ալյն, որ չի կարգավորված։

Կամ երկրներ, որոնք այս կամ այն բնագավառում շատ ուժեղ ազգային հիմքեր ունեն։ Օրինակ գերմանացիները ամենաշատ են դասական երաժշտության շրջանում, իսկ ամերիկյան ռոք, իսկ ֆրանսիացիները։ Սա չի նշանակում, սակայն, որ ես ասում եմ ամերիկյան մշակույթը։

– Համաձայն եմ։

Բազմամշակութային երևույթների առջև բաց լինելով եվրոպական մշակույթը ուժեղացվում է իր ինքնության խոր գաղափարով։ Ինչպե՞ս եք բացատրում ֆրանսիական հասարակության նահանջը։

– 40 տարի շարունակ ֆրանսիական հասարակության մեջ խոշոր գաղափարներ էին մեծամասնության եռանդն էր, այժմ, երբ մեծ ամերիկյան և կոմունիստական բլոկների միջև հակամարտությունը վերացել էր, որ գաղափարների համար կռվելու նախադրյալ ու նշանակությունն է։ Սա նշանակում էր դուրս անցնել ազգային սահմաններից, ազգայնական մտածելակերպությունից։ Երիտասարդները կարող են զգալ մի ազգ, չէ որ մենք ունենք դասական մշակութային ընդհանուր հիմք, առանց եվրոպական կայսրության գաղափարից հետո, իհարկե, գաղափարի առանձնահատկություն անհրաժեշտ է։ Կա տեսակետների բախում, որի հետևանքով հիմա այլևս մեծ գաղափարներ չկան։

– Ըստ ձեզ, փորձեր արվո՞ւմ են, գեղարվեստական և ներառական-առավել, պահպանելու ինքնակառավարությունը։

– Գիտեմ, ամերիկյան ինքնակառավարության սպառնալիքին առանձնահատուկ ձևում է ամենայն ընկերության միասնությունը։ Դրանք սա ինքնապաշտպանական ռեակցիա է։ Կամ մեկ թե ասկանս ընել կարող եմ այն միջոցներին, որոնք առաջացնում են մեր գեղարվեստականությունը։ Օրինակ Լուվրի թանգարանը ազգային հպարտություն է, և նոր մասնաշենքի վերակառուցումը, ցուցադրության վերահսկողությունը մշակութային մեծ իրադարձություն էր, հոգևոր երևույթ ֆրանսիացիների համար։

ՆԱԶԵԼԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ,
Փարիզ-Երևան

ՀՈՏԵԱՆՔՐԱԿԱՆ

Գինեսի գրքի նոր համախորդը

Գինեսի գրքին արժանացած ամենամեծ ռեստորանը գտնվում է Թաիլանդի մայրաքաղաք Բանգկոկում և կոչվում է «Արքայական վիճարը»։ Այն ունի 5 հազ. տեղ, իսկ նրա գրաված տարածությունը հավասար է ֆուտբոլի հինգ սատադիոնի։ Սովորական օրերին ռեստորանը սպասարկում է մոտ 80 հազ. հաճախորդի, որանց ուտեցնում և խմեցնում են 120 մատուցողներ և 100 խոհարարներ։ «Արքայական վիճարում» կարելի է պատվիրել թայլանդական, չինական, կորեական, ճապոնական և եվրոպական ճաշատեսակներ։ Նրանք պատրաստվում են հատուկ, միմյանցից մեկուսացված խոհարարական բաժանմունքներում, անհատական բաղադրատոմսերով։

Յուրաքանչյուր օր այդ «սննդահամալիր» է առաքվում 10 հազ. ծովային էկզոտիկ բնակիչ. օմարներ, լանգուստներ, մանր ծովախեցգետիններ, բազմատեսակ ձկներ։

«Արքայական վիճարի» մուտքի մոտ հյուրերին դիմավորում են բարեհամբույր կիսամերկ աղջիկները՝ գրպանի համակարգչի օգնությամբ նրանք ակնթարթորեն գտնում են պատվերի համարը և հաճախորդի տեղը, դեմի ուր ճանապարհը համախ այնքան էլ մոտ չէ՝ պարտեզի կանաչ ծառուղիներով՝ կախված կամրջակներով, արհեստական լճի ափով, որի ջրերում արտացոլվում են գույնզգույն կրակները։ Պատվիրված ուտեստը հասցվում է ամենաուշը 15 րոպեից։ Մատուցողը պատվերը փոխանցում է խոհանոց դարձյալ համակարգչային կապի միջոցով։

Սակայն «Արքայական վիճարում» մատուցող աշխատելու համար անհրաժեշտ է կարողանալ կատարել գրեթե կրկեսային հնարքներ։ Որոշակի արագորեն սպասարկեն հյուրին, աղջիկները սեղաններին են մոտենում անիվավոր մաշիկներով, առատորոշ գոտիով կապված թռչում են լճի վրայով 200 փութ բարձրությամբ, սահում են ջրի վրայով (լճի հատակում դրված է հաճախորդի համար անտեսանելի պլաստմասե մի ուղի)։ «Ձեզ համար, սիրելի պարոնայք, մենք կպարծացնենք օդ և կիջնենք ջրի տակ», այս խոսքերը դարձել են նշանաբան։

ԵՐԵՎԱՆ

Նոր կրթական ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՅՈՒԼԻՍ, ՓԱՍ։ Օրերս «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին է ներկայացվել «Շնորհալի երեխաներ» նոր կրթական համալիր ծրագիր, որն այսօր մասնագիտական ճնշման փուլում է և դրվելու է հոգաբարձուների խորհրդի նիստի ննարկմանը։

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամից հայտնեցին, որ «Երիտասարդ գիտնական 94» մրցույթի կանոնակարգում կատարվել է փոփոխություն, մրցույթին մասնակցելու իրավունք է տրվել մասնակցել նաև 1993 թ. մասնակիցներին և աշխատանքների ընդունման ժամկետը երկարաձգել մինչև օգոստոսի 6-ը։

Սահմանված է 15 մրցանակ գիտության բոլոր բնագավառների համար։

ԹԱՏՐՈՆ

Սկսվեցին հյուրախաղերը

Երևանի Հ. Պարոնյանի անվան թատրոնի բեմում երեկ Ժ. Հարությունյանի «Քո վերջին համբույրը» ներկայացմամբ սկսվեցին Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի անվան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնի հյուրախաղերը։ Թատրոնը հիմնադրվել է դեռևս 1858 թ., և նրա ներկայիս գեղարվեստական ղեկավարն է Վրաստանի արվեստի վաստակավոր գործիչ Միխայիլ Գրիգորյանը։ Երևանցի հանդիսատեսին են ներկայացվելու Պ. Զեյթունցյանի «Սողոմոն Թեհլերյան», Ա. Այվազյանի «Պիոքլոնյեր» և Գ. Սունդուկյանի «Խաթաբալա» բեմադրությունները։

Ա. Մ.

ԿԱՊԵՐ

Համաձայնագիր Վեյլսի ազգային թատրոնի հետ

Օրերս Հայաստանում էր գտնվում Վեյլսի գեղարվեստական ազգային թատրոնի տնօրեն Գյունեթ Բեյթեր, ծանոթանալու համար նրանց ատեղծագործական հայ բեմին։

Ստանիսլավսկու Վախթանգովի հայկական երաժշտական ճանաչ թատրոնի Հակոբյանի Հայկաշյանի և Գյունեթ Բեյթերը համաձայնագիր ստորագրեցին թատերական փորձի փոխանակման, համատեղ թատերական ստեղծագործությունների ստեղծման, Հայաստանում և Գերմանիայում համատեղ կազմակերպվող թատերական միջոցառումներին փոխադարձ մասնակցության ապահովման մասին։

Ռ. Խ.

ԹԲԻԼԻՍԻ

Վրաստանում պահպանում են հայոց լեզուն ու մշակույթը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Թբիլիսիում ասված վերջին տարին գործող Վրաստանի հայկական մշակութային-բարեգործական ընկերության իրեն խնդիր է առաջադրել վերակենդանացնել երկրի ամբողջ հայերին հայոց լեզու և գրականություն դասավանդելը։

Ինչպես ասաց ընկերության վարչության անդամ Ռոզա Չուրոյանը, ձեռնարկումն ուղղակիորեն բխում է այդ կազմակերպության հիմնական նպատակից, այն է՝ նպաստել Վրաստանում հայոց լեզվի և հայ մշակույթի պահպանմանը։

Նա հայտնեց, որ ընկերության նպատակն է նաև ժամանակներս Թբիլիսիում անցկացնել այցելություններ, որ նվիրված կլինեն հայոց առաքելոց եկեղեցու Սարդոդ Սարոսյանին։ Ռոզա Չուրոյանը նշեց, որ հայրենակիցների բարդության անտեսման պահանջում է Հայաստանի կառավարությունը, որն օրերս Թբիլիսիի բարեկամական դպրոցների կարիքների փակելու, ինչպես նաև Վրաստանում գործող լրատվության հայկական միջոցների աշխատողների հաստատման մասնակցության մեծ օգնություն։

ՄԱՆՐԱՊԱՏՄՈՒՄ

Էդվարդ Ղազարյանի արվեստը բոլոր հետաքրքրություն է առաջացրել Իրանում

ԹԵՀՐԱՆ, ԽԱՉՈՒՍՅԱՆ. Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության հավատարմատարի ժամանակավոր պաշտոնակատար Քոլեյնին, հյուրասիր Մոհսենին երկուշաբթի դեսպանատանն ընդունեցին մանրանկարչի վարպետ Էդվարդ Ղազարյանին իր տիկնոջ հետ, ինչպես նաև ԵՊՀ արեւելագիտության ֆակուլտետի դեկան Գուրգեն Մելիքյանին։ Ընդունելության առիթը Էդվարդ Ղազարյանի՝ Իրանում կազմակերպվելիք ցուցահանդեսի մասին պայմանավորվածությունն էր, Իրանի նախագահի Ռաֆսանջանիի և դեսպանատան կողմից Էդվարդ Ղազարյանին նվերների հանձնումը։

Ի դեպ, Իմամ Խոմեյնիի մահվան 5-րդ տարելիցի առիթով Իրանում կազմակերպված միջազգային 4-օրյա ֆորումում Հայաստանի Հանրապետությունը, ի թիվս մշակույթի նախարար Հակոբ Մովսեսի, իրանագետ, բանասիրության թեկնածու Գուրգեն Մելիքյանի, «Ազգի» տնօրեն Սարգիս Սարգսյանի, ներկայացնում էր նաև Էդուարդ Ղազարյանը, որի նվերը՝ իրանական ծովերին և նախագահ Ռաֆսանջանիին, չափազանց մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց։ Բրնձի մեկ խառոց հատիկի վրա Ղազարյանը մազի սրած ծայրով և ճապոնական յուղաներկով պատկերել էր Խոմեյնիի դեմքը։ Բաց մնացած տեղում նկարել էր Երևանի պարսկական մզկիթը, հետևում՝ Թեհրանի տեսարժան վայրերից։ Այս ամենը պսակել էր՝ Իմամ Խոմեյնիին խլամական աշխարհի հույսն է (հայերեն և անգլերեն) նախադասությամբ։ 500 անգամ խոշորացնող սարքը և բրնձի հատիկը տեղադրված է եղնգափարի մեջ։

Էդուարդ Ղազարյանը և տիկին Ռոզան, որը նաև իր ամուսնու բանգա[illegible]

րանի տնօրենուհին է, դեսպանատանը ցուցադրեցին Իրանում ներկայացնելու համար նախատեսված մի խանի նմուշ՝ երաժշտական ալբոմներ, որը կրակել փոխարեն 40 երաժշտական գործիքի ձայնով նվագում է, ուսկե մեջ սեղանի մեջ (բրնձի հատիկի վրա) տեղադրված հեռուստացույցը (մազի վրա), որը ցուցադրում է ա[illegible] մրցակազմ և Չառլի Չապլինին՝ «Ո[illegible] մոլխանով» և այլն։

Ի դեպ, Էդուարդ Ղազարյանի առաջին ցուցահանդեսը կազմակերպվել է 1947 թ. Երևանի ժողստեղծագործության տանը։ 1954 թ. առաջին անգամ մարդու մազի վրա նա գրեց գերմանացի մի ամբողջ նախադասություն «Եղբայրական ողջույն գերմանական ժողովրդին հայ ժողովրդից», որը նվիրեց «Բեռլիներ ցայթունգ» թերթին։

Մասնագիտությամբ երաժիշտ է, 5 տարի շարունակ եղել է Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախմբի կոնցերտմայստերը. ահա թե ինչու նա հրաշալի նվագեց իր ստեղծած նվագարանով՝ միանգամից հնչյունավորելով 4 լարային երաժշտական գործիք անհավանական գնալով մեղ[illegible] ։ Էդուարդ Ղազարյանը պնդում է, որ իր վարպետության գաղտնիքը փոխանցելի չէ, անբացատրելի է և աշխարհից կվերանա իր հետ միասին։

Ինչևէ, պարսկական թեման շարունակվում է նրա ստեղծագործության մեջ։ Այժմ նա մազի վրա պատկերում է «Պարլամենտության կամուրջը» վերնագրով իր աշխատանքը։ Կամրջի մի կողմում պարսկական մզկիթ է, մյուս կողմում՝ Իրանի տարածքում գտնվող հայկական եկեղեցին (Ծիրանավոր), որն իրանական կողմի ջանքերով ջրամբարից ջրի տակ։ Կամրջի վրա Ղազարյանը պատկերելու է առևտուր անող հայերին ու պարսիկներին։

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐՈՊԱ-96

Ազգային հավաքականն այսօր մեկնում է Ֆրանսիա

Մարսելցի մեր հայրենակիցների հրավերով այսօր Ֆրանսիա է մեկնում ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականը, որը նախապատրաստվելով Եվրոպայի առաջնությանը, մեկ շաբաթյա ուսումնամարզական հավաք է անցկացնելու Մարսելում: Ինչպես հայտնի է, Եվրոպայի առաջնությունում Հայաստանի հավաքականն իր առաջին խաղը անցկացնելու է սեպտեմբերի 7-ին: Այդ օրը Բրյուսելում մեր գլխավոր բխիդ մրցելու է Բելգիայի հավաքականի հետ: Ժամանակ քիչ է մնացել, եւ հարկավոր է ճշտել վերջնական կազմը: Մարսելում նախատեսված է մեկ ընկերական հանդիպում: Հայաստանի հավաքականը պետք է մրցի Թուլոնի խաղաքի հավաքական թիմի հետ, որտեղ խաղում է գաղթօջախ հայազգի ֆուտբոլիստ Բեռնար Պարդոն: Հավաքականում ընդգրկված են 16 ֆուտբոլիստներ, որոնցից վեցն առաջատարներն են Արմեն Պետրոսյանը, Արամայիս Տոնոյանը, Տիգրան Գասպարյանը, Արմեն Շահգելդյանը, Համլետ Մխիթարյանը, Ռաֆիկ Գրիգորյանը: Ֆրանսիա են մեկնում նաեւ Արմեն Գյուլբուդաղյանցը («Բանանց»), Հակոբ Տեր-Պետրոսյանը («Բանանց»), Հարություն Վարդանյանն ու Արթուր Պետրոսյանը («Շիրակ»), Սարգիս Հովհաննիսյանն ու Արսեն Ավետիսյանը (ՀՄԸՄ), Արա Աբրահամյանը (ՀՄՄ-ՖԻՄԱ), Պողոս Գալստյանը («Կոտայք»), ինչպես նաեւ «Արարատի» նախկին ավագ Ասոտ Խաչատրյանը, որն, ինչպես հայտնի է, հանդես է գալիս Փարիզի արվարձանններից մեկի Լե Մոլինոյի հայկական թիմում եւ Երեւանում իր արձակուրդն էր անցկացնում: Ֆրանսիայում Հայաստանի հավաքականին կմիանա Վալանս խաղաքի թիմում հանդես եկող Նախկին առաջատար Համլետ Մխիթարյանը: Պատվիրակության ղեկավարն է Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Սլավա Սարգսյանը, հավաքականի ավագ մարզիչն է Էդուարդ Մարգարովը, նրա օգնականը՝ Սամվել Պետրոսյանը: Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը գլխավոր թիմին զուգահեռ նույնպես մասնակցելու է Եվրոպայի առաջնությանը եւ մեկ օր առաջ մրցելու է նույն մրցակիցների հետ: Եվ ահա, երիտասարդական թիմի, որի ավագ մարզիչն է Հովհաննես Զանազանյանը, այսօր մեկ շաբաթյա ուսումնամարզական խաղաքի հավաքականներն էլ Երեւան պետք է վերադառնան օգոստոսի 4-ին, ճանի որ օգոստոսի 6-ին մեկնարկում է Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնության երկրորդ շրջանը:

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Գեորգի Հաջին նախագա՞հ

Ռումինացիները ուզում են մռայլությանը սալ Չաուշեսկուին

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐՐԾԱՅԱՆ

Վալանս, Ֆրանսիա

Ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության գլխավոր հայտնություններից մեկը եղավ Ռումինիայի հավաքականը, ավելի ճիշտ 10 համարի համազգեստով հանդես եկած ֆուտբոլիստը՝ Գեորգի Հաջին, որին ռումինացիներն անվանում են Կարպատների Մարադոնա: Հաջիի հարվածները բացառիկ են, եւ հակառակորդի պաշտպանների հիշողության մեջ մնում են որպես վատ երազներ: Արգենտինացիներն էլ այդ վատ երազը տեսան: 29 ամյա Գեորգի Հաջին խաղում է ձախ ոտքով, բայց այդ ոտքը շատ ուժեղ է: Հավանաբար ֆուտբոլասերները հիշում են Կոլումբիայի հավաքականի հետ խմբային մրցաշարի առաջին հանդիպումը, երբ Գեորգի Հաջին գրեթե 35 մ հեռավորությունից ձախ ոտքի հարվածով շատ գեղեցիկ գոլի հեղինակ դարձավ: Երբ Ռումինիայի հավաքականը հաղթեց Արգենտինայի թիմին, Բուխարեստում փողոցներ դուրս եկած բազմահազար ֆուտբոլասերներ բացականչեցին. «Հաջին՝ նախագահ»: Ռումինացիները, որ ուզում են մռայլության սալ մի ուրիշ նախագահի՝ Չաուշեսկուի անունով մի բռնակալի: «Առաջին նվերս, որ ստացա ծնողներիցս, մի գնդակ էր», ասում է Հաջին, որի մայրը ծնվել է Սալոնիկում (Հունաստան): «Երակներիս մեջ հոսում է ոչ թե հունական, այլ մակեդոնական արյուն», ավելացնում է Հաջին: 15 տարեկանում ֆուտբոլի առաջատար ասողը արդեն խաղում էր Ռումինիայի երիտասարդական հավաքականում: Նա Կոնստանցայի խմբից տեղափոխվում է Բուխարեստ, որտեղ սկզբում խաղում է «Սպորտուլ ստուդենցեսկ» համեստ թիմում, որը մնում էր Բուխարեստի «Ստյաուայի» եւ «Դինամոյի» ստվերում: Բայց երկրի հավաքականի պետ Միրչե Լուչեսկուն, նկատելով Հաջիի լավ խաղը, նրան հրավիրում է հավաքական: Հաջին դեռ 17 տարեկան էր: Նա 18 տարեկանում Ռումինիայի հավաքականի կազմում իր առաջին հանդիպումն է անցկացնում Նորվեգիայի հավաքականի դեմ: Արգենտինայի հավաքականի հետ աշխարհի առաջնության հանդիպումը Հաջիի 87-րդ ելույթն էր Ռումինիայի հավաքականում, եւ շուտով հավանաբար նա գերազանցի Ռումինիայի հավաքականի նախկին խաղացող Բոլոնիի ռեկորդը (108 խաղ): Բռնակալ Չաուշեսկուի խելացի զավակը՝ Վալենտին Չաուշեսկուն, որը սիրում էր ֆուտբոլը եւ «Ստյաուայի» նախագահն էր, Հաջիին 1985 թ. հրավիրում է իր թիմ: 1986-89 թթ. Հաջիի թիմը՝ Բուխարեստի «Ստյաուան» հավասար պայքար է մղում Եվրոպայի մեծ թիմերի հետ: «Այս ամենը հնարավոր եղավ Վալենտին Չաուշեսկուի շնորհիվ, որը ֆինանսավորում էր «Ստյաուան»», հայտարարում է Հաջին: «Ստյաուան» Եվրոպայի գավաթների խաղերում 2 անգամ հասել է կիսաեզրափակիչ, մեկ անգամ եզրափակիչ: Բուխարեստի փողոցներում շնորհիվ թիմի համբավի եւ Վալենտին Չաուշեսկուի, Հաջին ղեկավարում էր «Մերսեդես-190» մակնիշի մեքենայով, այն դեպքում, երբ նրա ընկերները երբեւէլում էին ֆրանսիական «Ռենո-12» գործարանի մեքենայով: Հաջին նույնպես ճանաչվում է իբրեւ վայելքներ փնտրող երիտասարդ, եւ նրան հաճախակի կարելի էր տեսնել Բուխարեստի խաղատներում ու դիսկոտեկներում: Բայց ժողովուրդը ներում է իր հերոսի «հանցանքները», երբ նա, 1986-ին հաղթելով «Բարսելոնին», «Ստյաուային» նվիրում է Եվրոպայի գավաթը: Ռումինացի խաղացողների երկրից դուրս գալը խիստ հսկողության տակ էր գաղտնի ոստիկանության կողմից, շատ քչերն էին երկրից փախչում: Բայց երբ Ռումինիան ձերբազատվեց իր ազատությունը, ռումինացի ֆուտբոլիստները ձգտեցին ավելի լավ հանդես գալ միջազգային հանդիպումներում, որպեսզի օտար մարզիչները, նրանց նկատելով, վերցնեն իրենց թիմերը: 1990 թ. Իտալիայի աշխարհի առաջնությունում Ռումինիայի հավաքականը Հաջիի գլխավորությամբ 1/8 րդ եզրափակիչում պարտվեց Իռլանդիայի հավաքականից: 1990 թ. Մադրիդի «Ռեալը» Հաջիին հրավիրում է 4 միլիոն դոլլարի երկու տարվա մի պայմանագրով: 1990-91 թթ. Իսպանիայի առաջնության 29 խաղերում Հաջիին հաջողվում է խփել միայն երեք գնդակ: Հաջորդ մրցաշրջանում Հաջին արդեն դառնում է 12 գնդակի հեղինակ: Բայց Հաջին չկարողացավ մեծ համբավ ունեցող «Ռեալին» հասցնել լիգայի գագաթնակետին, եւ Մադրիդի ղեկավարները նրան չներեցին: Նա Իսպանիայից տեղափոխվում է Իտալիա՝ խաղալու 2-րդ դիվիզիոնի «Բրեշիա» անունով թիմում: 31 հանդիպումներում Հաջին խփում է ընդամենը 6 գնդակ, եւ «Բրեշիան» պարտվում է եւ նահանջում 3-րդ դիվիզիոն: Բայց Հաջին, չուզելով մենակ թողնել «Բրեշիայի» մարզիչ, իր ընկեր եւ հայրենակից Լուչեսկուին, մնում է 3-րդ դիվիզիոնում, եւ մեկ տարի անց թիմը վերադառնում է 2-րդ դիվիզիոն: Հիմա Հաջին դարձել է Ռումինիայի հույսերը բյուրեղացնող աստղ: Իսկ Վալենտին Չաուշեսկուն, որը հիմա աշխատում է Բուխարեստի գիտական ինստիտուտներից մեկում, հայտարարում է. «Երբեք իմ երկիրն ավելի ուժեղ հավաքական չի ունեցել»:

«ԲԱՐԻ ԿԱՄՔԻ» ԽԱՂԵՐ

Հայաստանից ընդամենը երկու ներկայացուցիչ

Սանկտ Պետերբուրգում շարունակվող «Բարի կամքի» երրորդ խաղերի կազմակերպիչներն այդ մրցաշարի բարձր հեղինակությունը պահպանելու համար մասնակիցների ընտրությանն խիստ են կատարել: Հայաստանի Հանրապետությունից հինգ մարզիկների մասնակցության պաշտոնական հրավեր էր ստացվել: «Ազգը» գրել է, որ ծանրորդ Աղվան Գրիգորյանն արդեն դարձել է արծաթե մեդալակիր: Սանկտ Պետերբուրգի մենամարտիկներին մասնակցելու հրավեր ուներ նաեւ բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն ու գավաթակիր Նշան Մունչյանը, սակայն նա որոշեց հրաժարվել այդ մրցումներից եւ նախապատրաստվել աշխարհի ներքական առաջնությանը: Մասնավոր հրավերներ ունեին նաեւ ազատ ոճի հայաստանցի երեք ըմբիշներ Արմեն Միմոնյանը, Անուշավան Սահակյանը եւ Արմեն Մկրտչյանը: Սանկտ Պետերբուրգ է մեկնել միայն 52 կգ քաշային, աշխարհի երիտասարդների անցյալ տարվա առաջնության երկրորդ մրցանակակիր, երեւանցի Արմեն Սիմոնյանը: Իսկ ահա Եվրոպայի այս տարվա չեմպիոններ, 48 կգ քաշային Արմեն Մկրտչյանը եւ 57 կգ քաշային Անուշավան Սահակյանը եւս երեք ըմբիշների՝ Արայիկ Գեւորգյանի (Քաջարան, Արտաշատի շրջան, 68 կգ), Արայիկ Բաղդադյանի (Երեւան, 62 կգ) եւ Նորայր Գեւորգյանի (Արտաշատ, 52 կգ) հետ ուսումնամարզական հավաքի են մեկնել Ֆրանսիա եւ նախապատրաստվում են օգոստոսի 24-ին Աթենքում մեկնարկելիք աշխարհի առաջնությանը: Հիշյալ ըմբիշները օգոստոսի 4-ից ուսումնամարզական հավաքը շարունակելու են Իտալիայում: Երկու երկրներում էլ մեր մարզիկների կեցության ծախսերն իրենց վրա են վերցրել տեղի ֆեդերացիաները:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ռավելիին ԱՄՆ-ը դուր է եկել

Ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության հերոսներից մեկը՝ Շվեդիայի հավաքականի դարպասապահ Թոմաս Ռավելին, պատրաստ է հանդես գալ Միացյալ Նահանգների պրոֆեսիոնալ թիմերից որեւէ մեկում: Հիշեցնենք, որ գալիք տարվանից նախատեսվում է ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ թիմերի առաջին առաջնությունը, որին պետք է մասնակցեն 12 քաղաքների թիմեր:

Էֆենբերգ-Ֆոգտս մենամարտն սկսվեց

Ինչպես հայտնի է, Գերմանիայի հավաքականի կիսապաշտպան Էֆենբերգն աշխարհի 15-րդ առաջնության հանդիպումներից մեկում, հակազդելով հանդիսականների սուլոցներին եւ հայհոյանքներին, մեծ մատ է ցույց տվել նրանց, որը վատ նշանակություն ունի: Գերմանիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Բերտի Ֆոգտսը, առանց սպասելու ՖԻՖԱ-ի կարգապահական կոմիտեի որոշմանը, Էֆենբերգին հանեց հավաքականից եւ տուն ուղարկեց: Փորձառու ֆուտբոլիստը Գերմանիա հասնելուն պես 50 հազար մարկի պայմանագիր կնքեց «Սպորտ Բիլդ» թերթի հետ՝ հարցազրույց տալու համար: Էֆենբերգը հայտնեց, որ այդ գումարը նվիրելու է Գանայում հիվանդանոց կառուցելու: Բնականաբար, Էֆենբերգը իր հարցազրույցում թույն թափեց Ֆոգտսի վրա: Նրա կարծիքով, Ֆոգտսը Գերմանիայի հավաքականի խաղացողներին ջրային վիճակի մեջ էր գցել, որն էլ անհաջողության պատճառ դարձավ: Էֆենբերգը հայտնեց նաեւ, որ հրաժարվում է խաղալ Գերմանիայի հավաքականում, քանի դեռ նրա ղեկին է Ֆոգտսը:

Հայաստանը «ֆրանկոֆոնիայի» խաղերում

Ըստ «Էկիպ» մարզական օրաթերթի, 1997 թ. «ֆրանկոֆոնիայի» խաղերին առաջին անգամ պետք է մասնակցեն Հայաստանի, Ալբանիայի, Մոլդովայի եւ Ռումինիայի ներկայացուցիչները: Այս խաղերին, որի կազմակերպիչն է Ֆրանսիան, մասնակցում են ֆրանսախոս երկրները, կամ նրանք, ովքեր հետաքրքրություն են դրսեւորում Ֆրանսիայի մշակույթի եւ մարզական կյանքի նկատմամբ: Այս տարի շուրջ 70 երկրներ մասնակցեցին վերոհիշյալ խաղերին, որի նպատակն է տարածել ֆրանսիական մշակույթն ամբողջ աշխարհում:

Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախկին նախագահը կժամանի Երեւան

Ըստ ֆրանսիական մամուլի, Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախկին նախագահ Ժան Ֆուրնե Ֆայարը, իբրեւ ՈւԵՖԱ-ի ներկայացուցիչ պետք է լինի Երեւանում, հոկտեմբերին կայանալիք Եվրոպա 96-ի խմբային մրցաշարի Հայաստան-Կիպրոս հանդիպմանը: Հիշեցնենք, որ Ֆուրնե Ֆայարը Մարսելի «Օլիմպիկի» ակնհայտ հետ կապված ճնշման տակ ստիպված էր այս տարի ժամկետից շուտ հրաժարվել իր պաշտոնից: Ֆուրնե Ֆայարը, լինելով Լիոն քաղաքից, մտերիմ հարաբերությունների մեջ է հայերի հետ: Նա բազմաթիվ ընկերներ ունի հայկական գաղութից, ինչպես Վալանսի հայկական թիմի ղեկավարներից Ժան Բոյաջյանը:

Վ. Ա.

ԹԵՆԻՍ

Առայժմ կարեւորը մասնակցելն է

Փարիզում տեղի ունեցավ սեղանի թենիսի տարբեր տարիքային խմբերի Հայաստանի ներկայացուցիչները: Մինչեւ 18 տարեկան պատանիների մրցումներում Հայաստանի հավաքականը ուժերը չափեց Շվեդիայի թիմի հետ եւ պարտվեց 0-4 հաշվով: Նույն տարիքային խմբի աղջիկների մրցաշարում Հայաստանի ընտրանին 1-3 հաշվով զիջեց Հոլանդիայի թիմին: Մինչեւ 16 տարեկան պատանիների մրցաշարում դարձյալ Հայաստանի թենիսիստները մրցեցին Շվեդիայի ներկայացուցիչների հետ եւ այս մարզաձեւում աշխարհում մեծ հեղինակություն ունեցող սկանդինավյան երկրի թենիսիստներին դարձյալ զիջեցին 0-3 հաշվով: Նույն տարիքային խմբի աղջիկները նույնպես պարտվեցին 0-3 հաշվով զիջելով Պորտուգալիայի հավաքականին:

Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունը, որին մասնակցեցին նաեւ

Բաժինը վարում է
ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԲՐՅՈՒՍԵԼ

Բալթյան երկրները եվրոպական միության շեմին

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Բալթյան պետությունները Բելգիայի մայրաքաղաքում եվրամիության հետ համաձայնագրեր ստորագրեցին ազատ առեւտրի ռեժիմի մասին։ Դրանք ուժի մեջ կմտնեն եկող տարվա հունվարի 1-ից։

Այդ օրվանից բալթյան երկրների արտադրանքներն ու գյուղմթերքները առանց տուրքերի եւ քանակային սահմանափակումների կարտահանվեն եվրամիության բոլոր երկրներ։ Ինչ վերաբերում է արեւմտաեվրոպական ապրանքներին, բալթյան երկրներում դրանց ներմուծման վրա միաժամանակ սահմանափակումներ կհաստատվեն, որպեսզի ուժերից վեր մրցակցություն չստեղծվի ազգային արդյունաբերության ճյուղերի համար։ Ըստ համաձայնագրերի, բալթյան երկրները պարտավորվում են հարգել մարդու եւ ազգային փոքրամասնությունների իրավունքները։

Բրյուսելում գտնում են, որ Լատվիան, Լիտվան եւ Էստոնիան եռանդագին մոտենում են եվրամիությանը։ Ներկայումս այդ երկրներն արդեն հարել են «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին, ֆինանսական օգնություն են ստանում Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկից։

ՄՈՍԿՎԱ

Հարկադիր ներգաղթ Ռուսաստան մերձավոր արտասահմանի երկրներից

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Մերձավոր արտասահմանի երկրներից շուրջ 600 հազար ներգաղթյալներ կան Ռուսաստանում, որոնք գաղթականների պաշտոնական կարգավիճակ են ստացել։ Այդ մասին հաղորդեց ՌԴ ներգաղթի դաշնային ծառայության մամլո կենտրոնի ղեկավար Սերգեյ Սոլնցեւը։

Նրա խոսքերով ասած, գաղթականների «հիմնական մատակարարներ» են մնում Տաջիկստանը, Վրաստանը, Ադրբեջանը եւ Չեչնիան, որոնց բաժին է ընկնում գաղթողների ընդհանուր թվի ավելի քան 60 տոկոսը։ Ներգաղթից պակաս է գաղթականների ներհոսքը բալթյան երկրներից (մոտ 1,5 տոկոս)։

Ընդ որում, ինչպես նշեց Սերգեյ Սոլնցեւը, եթե պահպանվում են մերձավոր արտասահմանի երկրներից ներգաղթի արդեն առաջացած միտումները, ապա մոտ ժամանակներս, ներգաղթի ծառայության մասնագետների կանխատեսումների համաձայն, սպասվում է, որ Ռուսաստան կվերադառնա 2-3 միլիոն մարդ։ Իսկ եթե նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում սրվեն տնտեսական ճգնաժամն ու սոցիալ-քաղաքական կացությունը եւ ուժեղանա ռուսախոս բնակչության իրավունքների նկատմամբ եղած խտրականությունը, ապա սպասվող ներգաղթը կարող է հասնել 4-5 միլիոն մարդու։

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Բելիչենկոյի գործ. Ուկրաինայի դեսպանական մարմինները պահպանում են քար լռություն

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 26 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱԲՔ։ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Գերագույն խորհրդում շարունակվում են դիմումներ ստացվել, որոնցով խնդրված է ներում շնորհել ԼՂՀ զինվորական ատյանի կողմից գնդակահարության դատապարտված ուկրաինացի վարձկան օդաչու Յուրի Բելիչենկոյին։

Ինչպես այսօր հաղորդագրության ժամանակ ասաց ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահի խորհրդական Վահրի Արաչանյանը, ըստ երկրներից, այդ թվում զանազան միջազգային իրավապաշտպանական եւ հասարակական կազմակերպություններից ստացված նամակներ են կուտակվել մեծ քանակությամբ։

Ցավոք, նշեց նա, դրանցում, ինչպես կասեն, չի դատապարտվում վարձկանությունը։ Ավելին, օդաչուի ճակատագրի հանդեպ առ այսօր անտարբերություն են ցուցաբերում Ուկրաինայի դեսպանական մարմինները, որի քաղաքացին է Բելիչենկոն։ Անշուշտ, այդ բոլոր դիմումները, շարունակեց Արաչանյանը, չեն մնա առանց ուշադրության եւ կքննարկվեն ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահության նիստերից մեկում։

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

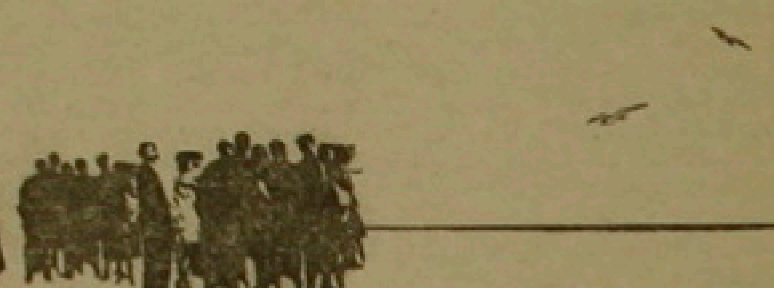

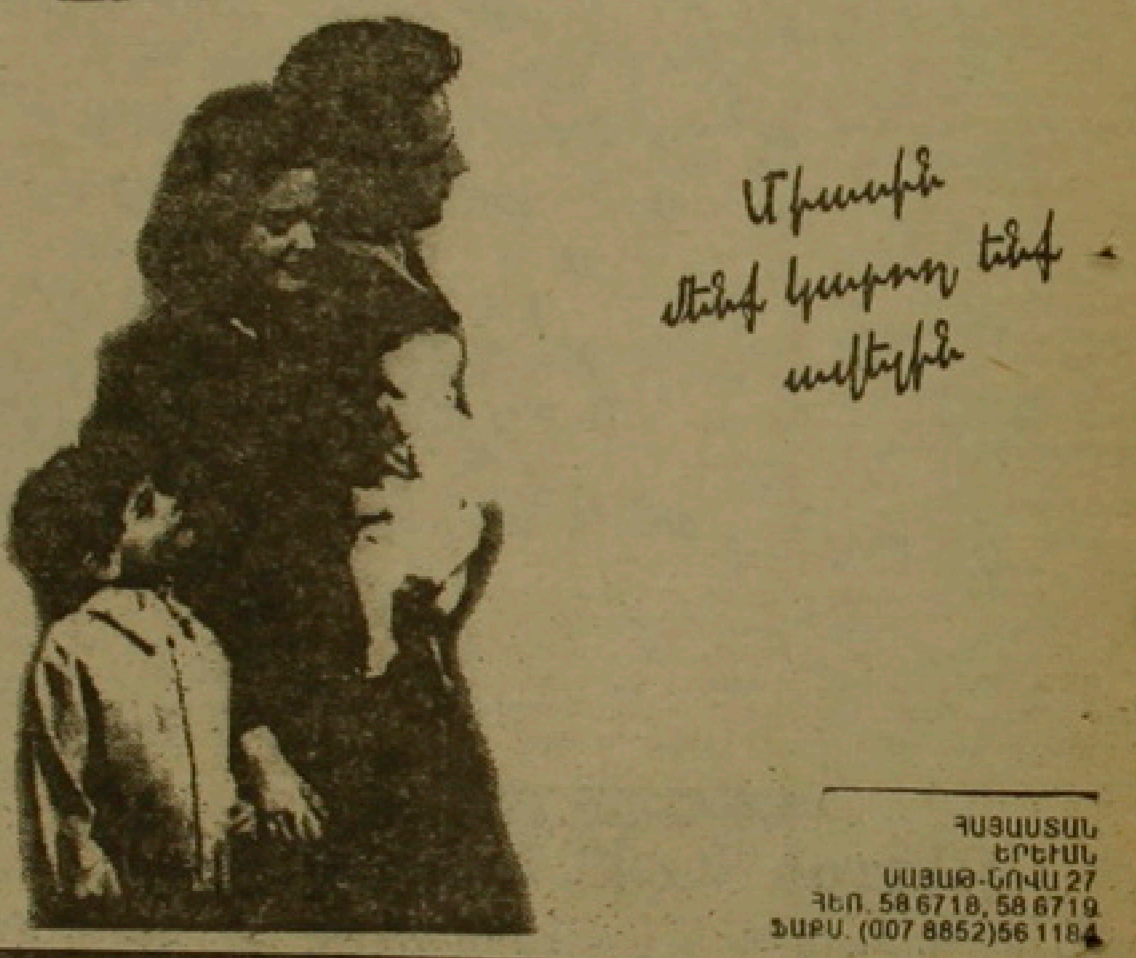

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԵՐԵՒԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
ՀԵՌ. 58 67 18, 58 67 19
ՖԱՔՍ. (007 8852)56 11 84

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԷԿՈԼՈԳԻԱ-90»
գիտաարտադրական կոոպերատիվը լուծարված է։

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

3 սենյականոց բնակարան Արաբկիրի շրջանում, «Բարեկամություն» մետրոյի մերձակայքում կամ Բաղրամյան պող.։ Զանգահարել 529220, 29168

ԱՇԽԱՐՀ

Ռոլան Բլյումի առաքելությունը Կովկասի տաք գոտիներում ավարտվեց

Այսօր Երեւանից Մոսկվա կմեկնի Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատվիրակությունը՝ արտաքին կապերի հանձնաժողովի անդամ Ռոլան Բլյումի ղեկավարությամբ եւ նույն հանձնաժողովի փորձագետ Դիդյե լը Բոլի ընկերակցությամբ։ Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատվիրակությունը շրջան էր ժամանել տեղեկատվություն հավաքելու առաքելությամբ։ Նախապես լինելով Ստամբուլում, Բաքվում եւ Թբիլիսիում, պրն. Բլյումը եւ նրան ուղեկցող անձինք, ծանոթացել են շրջանային խնդիրներին, հատկապես ղարաբաղյան եւ աբխազական հակամարտությունների կարգավորման ներկա փուլերին։ Երեւանում Ռոլան Բլյումը հանդիպեց ՀՀ նախագահի, Գերագույն խորհրդի նախագահի, արտգործնախարարի եւ ԼՂՀ արտգործնախարարության ներկայացուցչի հետ։ Ծանոթանալով հայկական կողմի տեսակետին եւ Ղարաբաղի խնդիրը խաղաղ ճանապարհով լուծելու հայկական կողմի պատրաստակամությանը, Ազգային ժողովի պատվիրակությունը մեկնեց Հայաստանից։

Հիշեցնենք, որ երբ այս տարվա հունիսի 21-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովում քննարկվում էր ֆրանս-հայկական համագործակցության պայմանագրի վավերացման հարցը, Ռոլան Բլյումը նշանավոր ելույթ ունեցավ, մեջբերելով նաեւ հայ ժողովրդի պատմության որոշ խոսուն դրվագներ, ինչպես նաեւ կարեւորելով հայ-ֆրանսիական կապերի զարգացումը։

■ ***ՄԱԳԱՏԷ-ի ղեկավարը Ղազախստանում։*** *Այս օրերին Ղազախստանում է գտնվում ՄԱԳԱՏԷ-ի գլխավոր տնօրեն Հանս Բլիքսը։ Նա հիմնականում ծանոթանում է Սեմիպալատինսկի շուրջ տիրող բնապահպանական իրավիճակին։ Բլիքսը նաեւ կայցելի Ղազախստանի ազգային միջուկային կենտրոն եւ հանդիպում կունենա հանրապետության վարչապետ Տերեշչենկոյի հետ։*

Եվրոպական բանկը կօժանդակի Էստոնիայի մասնավոր հատվածին

ՏԱԼԼԻՆ, 25 ՀՈՒԼԻՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Էստոնիայի փոքր ու միջակ ձեռնարկությունները ազատորեն վարկեր կստանան Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկի եւ Էստոնիայի հիփոթեքային բանկի ստորագրած փոխառության համաձայնագրի շնորհիվ։ Այդ մասին ասվում է եվրոպական բանկի տարածած մամլո ամփոփագրում։

Փոխառությունը կազմում է 8 միլիոն էկյու, որը կօգտագործվի երկարաժամկետ միջին տեւողության հիփոթեքային նախագծերին օժանդակելու համար։ «Այդ փոխառությունը Էստոնիայի հիփոթեքային բանկին թույլ կտա մեծացնել մասնավոր հատվածի ֆինանսավորումը», ասվում է եվրոպական բանկի փոխնախագահ Ռոն Ֆրիմենի հայտարարության մեջ։

NORINVEST-ը
առաջարկում է մասնակցել իր նոր
ԲԻԶՆԵՍ-ՆԱԽԱԳԾԻՆ

Ձեռք բերելով մեր նորաստեղծ մարտասոմսը Դուք բաժանորդագրվում եք Philip Morris (ԱՄՆ) ֆիրմայի արտադրության սիգարետներ

Marlboro, Marlboro Lights, L&M

Բաժանորդագրման գինը = արտադրողի գին + մաքսավճարներ + առաքումը մինչեւ NORINVEST հասցնելու տրանսպորտային ծախսեր

Այսօր սա ֆիրմային սիգարետների նվազագույն գինն է, մեծածախ գների նվազագույնից ցածր, վաղը Ձեր կապիտալի լավագույն օգտագործման հաստատումը։

Համագործակցելով մեզ հետ Դուք կդառնաք հետշ իրացվող արտադրանքի սեփականատեր, կազատվեք այն ձեռք բերելու հոգսերից եւ պաշտպանված կլինեք շուկայի անկայունությունից

Ինչպես միշտ նախագծի մանրամասնություններին կարող եք ծանոթանալ հետեւյալ հասցեով. Արովյան 14, 100 սենյակ։ Հեռախոս՝ 56 19 31։

NORINVEST/NORINVEST

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դաշտ 69149. Պատվեր 1808. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 26. 07. 1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@